LATVIEŠU VĒSTNESIS

LATVIAN NEWS BULLETIN

Redakcija-Editorial Office: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b)

Iznāk divi reizes nedēlā — Published twice a week.

Nr. 37 (39) | Authorized by Military Government and UNRRA | Dillingenā, trešdien, 1946. g. 15. maijā

Aleksandrs Balodis

Tas mums jāapskata un japārkārto pie sevis

Kādai tautai ir sakāmvārds: „Viena nelaba avs sabojā veselu ganāmpulku." Arī mēs paši bieži sakām, ka slikta slava izplatās ātri un skaļi, bet laba lēni un klusi. Ja uz tīra trauka vai drānas gabala atrodam nelielu plankumiņu, tad sakām, ka šis trauks vai drāna ir netīri. Bet ja uz tā paša trauka vai drānas, kas savā lielākā daļā jau pārklāti ar netīrumiem, atrodam ne tikai vienu un mazu, bet vairākus un lielus tīrus plankumus, tad nesaucam vis šo trauku vai drānu par tīriem, bet sakām, ka tie ir netīri. Glāzē tīra ūdens pietiek pielikt tikai dažus pilienus tintes un šo ūdeni jau dzeršanai nelietojam, bet sakām, ka tas ir netīrs. Bet, ja glāzē tintes piepilinājam daudz vairāk ūdens pilienu, tad tomēr nesakām, ka tinte ir sabojāta un turpinām ar to rakstīt.

Visās līdzīgās lietās dzīvē ar tādu vērtēšanas pieeju rīkojamies tik vienprātīgi, ka šajā ziņā domstarpību un pārpratumu mums tikpat kā nav. Šāda saskaņa vērtēšanas izpratnē ir laba un teicama visos tajos gadījumos, kad vērtējamais objekts vai parādība ir materiālas dabas. Bet tiklīdz tāda pat vērtēšana jāattiecina nevis uz cilvēka mantu, bet uz viņu pašu personīgi, tad mērauklu radikāli grozām. Kā pie materiālas dabas objekta izvērtēšanas viena negātīva punkta dēļ vērtējamo atzīstam par negātīvu un cenšamies no šī vienīgā traipa tikt vaļā, tā pie cilvēka personības izvērtēšanas rīkojamies otrādi: ja cilvēks vai cilvēku sabiedrības organizējums ir negātīvs ar 99 punktiem un pozitīvs tikai ar 1, tad tomēr vēl cenšamies apgalvot, ka tas ir labs. Šajā nozīmē mums piemīt tāds nelabums, ka pozitīvai morālei piederīgie pret negātīvo ir tādā nostājā, kas pārspēj visus baušļus: ļaujam sev sist pa vienu un otru vaigu, ļaujam atņemt sev virsdrēbes un ar labu prātu atdodam arī veļu. Šajā ziņā mūsu pozitīvos cilvēkus var raksturot par tādiem, kas dzīvo un rīkojas pēc šādiem baušļiem: „Ja tavā sētā ieskrien vilks, sakod jēru un aiznes to uz mežu, tad ķer pats otru jēru, dzenies vilkam pakaļ, dod viņam to un, ja arī tas viņam par maz, tad skrien atpakaļ uz sētu un atnes vilkam arī jēra māti."

Citiem vārdiem, pieļaudami, ka antimorālisko elementu neuzskatām par ļaunumu, tas aptraipa mūsu sabiedrību ar negodu vairāk, nekā to varam izturēt. Daudzi vērtīgi sabiedriski organizējumi, kas sava sastāva vairākumā ir pozitīvi, par negātīviem izteicas tikai tādēļ, ka pozitīvie pret negātīvajiem neieņem pareizu nostāju un ļauj tiem būt visa organizējuma vadītājā virsotnē. Šie ļaunumi jau ir iesakņojušies tik dziļi un izplētušies tik plaši, ka šobrīd nopietni apdraud visu mūsu tautas kopu.

Mūsu nometņu dzīvi pašreiz var līdzināt ar atsevišķu pašvaldību agrākās valsts laikā. Nometņu pārvaldes organizējumi izkārtoti administrātīvajā, saimnieciskajā un kultūras nozarē, un tas nozīmē, ka visi nometnes iemītnieki ir iesaistīti tādās pašās dzīves aktīvitātes nodarbībās kā agrākā pašvaldībā. Attiecībā uz mums pašiem no tā var secināt, kādi mēs esam kā valsts pilsoņi. Šī jautājuma lietpratēji mūs no šī viedokļa arī vēro un vērtē. Vērojot šos vērotājus arī no mūsu puses, ir izdevies noskaidrot, ka viņu uzskati par mums sāk mainīties mums par sliktu.

Tā viena šī jautājuma saprātēja persona amerikāņu administrācijā, kas bija piedalījusies latviešu nometņu organizēšanā pag. gadā un sekojusi pārvietoto personu dzīvei 8 mēnešus, izteica apmēram šādu vērtējumu:

„Pirmajā laikā, kad es sāku iepa-

(Beigas 3. lappusē)

Pirmie 12 devušies uz Ameriku

LCK priekšsēža vietnieks un pastāvīgais pārstāvis amerikāņu okupācijas joslā A. Kacēns „Latviešu Vēstnesi" informē: „Pēdēja laikā latviešu nometnēs daudz runā par izceļošanu uz Amerikas Savienotām Valstīm. LCK ir pret to, ka no mūsu vidus šķiras un uz Ameriku izbrauc neatkarīgās Latvijas agrākie politiskie un vadītāji darbinieki, kas var palīdzēt mūsu tautai emigrācijā kārtot tagadnes un nākotnes jautājumus. Tādos pašos ieskatos LCK ir arī par ievērojamo latviešu mākslinieku aizbraukšanu. Ar saviem mākslas sniegumiem viņi še var palīdzēt mūsu tautas propagandas darbā. Masveidīga latviešu izceļošana no Vācijas pie tam pagaidām nav arī nemaz iespējama."

Latvijas republikas saeimas priekšsēža vietnieks bīskaps J. Rancāns tajā pašā jautājumā izsakās: „Uzskatu, ka izceļošana ir pārsteidzīga. Mums jānogaida, ko par mūsu valsts likteni lems miera konference. Nešaubīgi ticu, ka taisnības principi uzvarēs."

Kā jau ziņots, ASV konsulātos pieteikumus uz izceļošanu pieņem tikai noteiktās kvotes robežās, kas ir ļoti niecīga (236 personas gadā), pie kam priekšrocību bauda bāreņi līdz 18. dzīvības gadam un tie, kam Amerikā dzīvo pirmās pakāpes radi. No angļu okupācijas joslas izceļošana uz Savienotām Valstīm līdz šim nav iespējama arī šīs kvotes robežās. Pēc informācijas, kāda ir bijusi pieejama mūsu pārstāvjiem, Savienotās Valstīs darbojas vairākas labdarības organizācijas, kas esot uzņēmušās garantiju par pārvesto personu aprūpību līdz to novietošanai darbā. Īpaša organizācija esot nodibināta palīdzībai katoļticīgiem, bet Amerikas kristiešu palīdzības komiteja bēgļiem (ACCR) gādāšot par evaņģeliskās, baptistu un pārējo konfisiju piederīgiem. Par šīs komitejas pārstāvi iecelta Briganti Štutgartā. Komiteja aprūpēšot 2000 izceļotāju no amerikāņu okupācijas joslas Vācijā un gādāšot tiem telpas un uzturu līdz novietošanai darbā. Bez tam Amerikā darbojoties arī īpaša organizācija, kas uzņēmusies gādību par politisko uzskatu dēļ vajātiem iedzīvotājiem. Šī organizācija Amerikā aprūpēšot arī agrākās latviešu sociāldemokratu partijas biedrus, kas ieceļotu Savienotās Valstīs.

Tajā pašā laikā jāatzīmē ka šī informācija nav tieša vai tāda, kas būtu saņemta no mūsu pārstāvjiem Amerikā, un nav arī zināms, kādos veidos pieminēto organizāciju solītā aprūpe ieceļotājiem Amerikā izpaustos. Tāpat nav noskaidrots, kādi ir šo organizāciju līdzekļi, darbības veidi un mērķi un cik vispār tās solidas. Nebūt neapšaubot šo organizāciju vēlēšanos sniegt palīdzību ieceļotājiem no Vācijas, tomēr vienmēr jāpatur prātā, ka emigranti nereti ir piekrāpušies, nodomami savu likteni nezināmu cilvēku un nezināmu organizāciju rokās.

Kā mūs informē, līdz šim no Štutgartas uz Brēmeni tālākam ceļojumam uz Ameriku izbraukuši 12 latviešu. Katram aizbraucējam bijis atļauts ņemt līdzi 32,5 kg bagāžas, bet vācu nauda ASV valūtā nav apmainīta. Par vērtslietām, kas pārsniegušas zināmu normu, paskaidrots, ka par tām būs jāmaksā muita pēc Savienoto Valstu muitas likmēm. Brēmenē mūsu emigrantiem norādīts, ka nav atļauts ņemt līdzi segas un spilvenus. Pirmo aizbraucēju vidū bez prof. V. Stota ir arī tautsaimnieks V. Zāgars — Baltijas apgāda vadītājs Štutgartā.

ASV konsulātā Štutgartā paskaidrots, ka jūlijā ārpus kvotēm izceļot no amerikāņu okupācijas joslas Vācijā uz Ameriku varēšot arī kādu zināmu profesiju darbinieki.

J. Raitums

Pirmais miera gads Eiropā

Frankfurtā, 8. maijā. — Amerikāņu okupācijas karaspēks svinēja Vācijas kapitulācijas pirmo gadadienu ar bezbolu, dejām un parādi, kas bija zīmīga ar krāšņuma un militāra spēka trūkumu. Nebija uguņošanas, nebija runu un tikai ļoti nedaudz vieglu ieroču uzvaras dienas demonstrācijai. Tikai mazāk kā pusei no 4000 karavīriem, kas soļoja skatē gar ģenerāli Maknarniju, bija šautenes, un mechanizētos militāros spēkus pārstāvēja tikai 2 bruņotie auto ar ložmetējiem. Daži simti vācu skatītāju bija ļoti pārsteigti. Neviena amerikāņu lidmašīna nelidoja debesīs, kur pirms gada ar tik daudz asinīm bija izcīnīta uzvara.

„UP" ziņo no **Berlīnes**, ka Savienoto Valstu, Padomju Savienības, Lielbritānijas un Francijas pārstāvji uzvaras gadadienā atskatījās uz veikto ar lepnumu. Ja ne vairāk, tad 4 lielvalstis, kas runā dažādas valodas, pierādījušas skeptiskajai pasaulei, ka uzvārētā ienaidnieka zemes kopīgā pārvaldīšana nav neiespējama — vismaz vienu gadu. 4 valstu okupācijas eksperiments tuvojas krustcelēm un ir jau manāmas pazīmes, ka nākošie 6 mēneši rādīs, vai tās gūs panākumus vai izrādīsies par kļūdu. Vācija uzvaras gadadienā joprojām ar bažām raugās uz svarīgākajām problēmām: partiku, dzīvokļiem, bezdarbu un nedrošu nākotni.

„UP" uzvaras gadadienā sniedz viena gada valdīšanas bilanci. Ieguvumos grāmatojams: 1. vācu kara potenciāla sagraušana, 2. nacistu likumu atcelšana, 3. kara noziedznieku apcietināšana, 4. četru okupācijas varu plaša vēriena vienošanās saimnieciskos jautājumos, 5. denacifikācijas uzsākšana amerikāņu joslā. Neveiksmju pusē pēc 1 gada jāgrāmato: 1. vēl nav izdevies atrisināt Vācijas rietumrobežu jautājumu, 2. nav izdevies nojaukt šķēršļus starp okupācijas joslām un radīt centrālu administrāciju, lai Vācija varētu kļūt par saimniecisku vienību, kā tas paredzēts Potsdamas deklarācijā, 3. Savienotām Valstīm, Anglijai un Francijai nav izdevies sekmīgi atrisināt problēmu, kā pabarot vairāk par 45 milj. vāciešu trīs rietumu joslās, 4. Sabiedrotiem nav izdevies radīt sekmīgu pāraudzināšanas programmu Vācijas iedzīvotājiem, 5. nav izdevies vienoties par kopēju politisku vadību un tāpat nav panākta arī vienošanās par nākamo Vācijas vēlēšanu vadību.

Apstāklis, ka nav izdevies likvidēt barjēras starp joslām, kavē Vācijas pašapgādi. Ziņojumi rāda, ka decentralizētā pārvaldes sistēma izmaksā Amerikas nodokļu maksātājiem 200 milj. dolaru gadā. Pārtikas jautājums pēdējos 2 mēnešos kļuvis ārkārtīgi smags un kļūs vēl akūtāks 1947. gadā.

„AP" ziņojumā no **Londonas** saka, ka Eiropas izsalkušie miljoni uzvaras dienas rītā atskatījās uz pirmo miera gadu, kas iezīmējās ar sociālisma panākumiem no Lielbritānijas līdz Melnajai jūrai. Eiropa šai gadā piedzīvojusi kreiso valdību panākumus, kādi nav bijuši kopš 1840. g. revolūciju laikiem. Divi karaļi — Dienvidslavijas Pēteris un Albānijas Zogs zaudējuši savus troņus. Anglija uzsākusi jaunu fazi savā vēsturē, gāžot Vinstonu Čerčilu ar viņa konservātīvo valdību un radot vairākumu sociālistu eksperimentiem. Krievijā, pēc karā stiprāka kā jebkad, grozījusi pirmskara spēku līdzsvaru, radot sev draudzīgas radikālas valdības valstīs, kas pirms kara bija stingri konservātīvas un dažkārt pat reakcionāras. Vesela rinda komūnistiski noskaņotu valdību radusies t. s. „drošības joslā" gar Krievijas rietumu robežām. Somijā kreisā spārna iespaids pierādījies pašvaldību vēlēšanās. Sociālizācijas jautā jums pagaidām atlikts. Polijā Moravska pagaidu valdība, kas dibināta Maskavā, nacionālizējusi visus rūpniecības uzņēmumus, kas nodarbina vairāk par 50 personu, un sadalījusi zemi zemniekiem. Čehoslovakijā Beneša valdība radījusi aliansi ar Krieviju. Novērojama nacionālizācijas un zemes reformu attīstība. Ungārijā, par spīti tam, ka parlamenta vēlēšanās uzvaru guva konservātīvā partija, komūnistiem un sociāldemokratiem pieder noteikšana valdībā, kas paklauta kontroles komisijai, kurā dominē padomju pārstāvji. Rumānijā Grozas kreisā spārna valdību Anglija un Savienotās Valstis atzinušas pēc tam, kad tanī piešķirtas vietas arī opozicijas partijām. Jaunuzbūvi veicina Krievijas aizdevumi un garantijas. Dienvidslavijā monarchija atcelta un maršala Tito partizāni radījuši tautas republiku pēc padomju parauga. Visi būtiski svarīgie rūpniecības un komerciālie īpašumi nacionālizēti ar likumiem, kas vērsti pret nacistu līdzstrādniekiem un kara „ierāvējiem". Albānijā monarchija likvidēta, reālizētas nacionālizācija un zemes reformas. Bulgārijā radīta komūnistu „tēvzemes frontes" valdība pēc tam, kad konservātīvā opozicija vēlēšanas boikotēja. Savienotās Valstis un Anglija šo valdību nav atzinušas.

The Stars and Stripes

Berness ieteic sasaukt miera konferenci 15. jūnijā

Parīzē, 8. maijā (AP). — Savienoto Valstu ārlietu ministrs Berness šodien proponēja pārcelt Eiropas miera līgumu apspriežu smagumu uz vispārēju miera konferenci, kas būtu sākama 15. jūnijā, bet kāds amerikāņu delegācijas loceklis izteicās, ka pašreizējā ārlietu ministru konferences sesija turpināsies vismaz līdz nākamai nedēļai. Tas pats amerikāņu delegāts norādīja, ka konferences darba kārtībā paredzēta visas Vācijas problēmas diskusija, un atklāja, ka Berness varbūt mēģinās iztirzāt arī Austrijas jautājumu, neraugoties uz noteiktajiem Padomijas iebildumiem. Diskutējot Vācijas jautājumu, ko pieprasījis Francijas ārlietu ministrs Bido, paredzēts pārrunāt arī Bernesa priekšlikumu par 25 gadu sadarbības paktu.

Bernesa aicinājumam — 15. jūnijā sasaukt Parīzē 21 nācijas miera konferenci, lai tā atrisinātu jautājumus, ar kuriem ārlietu ministru konference nav tikusi galā, pārējie 3 ārlietu ministri atbildējuši, ka tiem vispirms jāsazinās ar savām valdībām. Amerikāņu nostāja ir tāda, ka, pamatojoties uz solījumiem, ko 17. janvārī Savienotām Valstīm devušas Francija, Anglija un Krievija, miera konference būtu liels palīgs „4 lielajiem" un nebūtu tikai parasta sēdēšana ap zaļo galdu. Tāpēc arī, paskaidrojis amerikāņu pārstāvis, nebūt nav nepieciešams, lai ārlietu mi-

(Beigas 3. lappusē)

Atbrīvošana jau sākusies

Turpinot kārtot latviešu bij. karavīru — gūstekņu atbrīvošanas jautājumu, LCK priekšsēža vietnieks amerikāņu joslā A. Kacēns, Eslingenas latviešu kolonijas vecākais K. Kalniņš un LSK pārstāvis Dr. J. Līcītis šinīs dienās **Frankfurtā**, ASV bruņoto spēku galvenā štāba karagūstekņu sekcijā skaidroja vairākus karavīru atbrīvošanas jautājumus. Gūstekņu sekcijā paskaidrots, ka latviešu bij. karavīru atbrīvošana jau sākusies un skar arī virsniekus. Karavīru politiskai pārbaudei nodibinātas vairākas pārbaudes komisijas. Delegācija lūdza, lai atbrīvošanu vispirms attiecinātu uz karavīriem, kas slimo ar tuberkulozi, un lai pārbaudes komisijās pieacinātu latviešu tulkus. Galīga lēmuma par latviešu karavīru uzņemšanu DP nometnēs vēl nav, kādēļ delegācija atkārtoti lūdza paātrināt šī jautājuma noskaidrošanu.

Latviešu delegācija apmeklēja arī kara noziedznieku lietu kārtošanas komisiju Visbādenā. Šai komisijai delegācija nodeva memorandu par latviešu tautas pagātni un tās pašreizējiem apstākļiem un nostāju. **R.**

LCK iesniegums UNO

LCK nosūtījusi Vienoto Nāciju organizācijai (UNO) memorandu, kurā norādīts uz latviešu pārvietoto personu pašreizējiem apstākļiem, uzsverot, ka latvieši mīl darbu un nevēlas ilgostoši dzīvot uz citu tautu rēķina. Viņi vēlas, lai tiem radītu apstākļus, kas var nodrošināt to eksistenci nākotnē. Latviešiem nav iespējams iekļauties vācu saimniecības sistēmā un nekādā gadījumā viņi nevēlas pāriet arī Vācijas pavalstniecībā. Vācijā nav saskatāmas nopietnas darba iespējas, jo vācieši pārējo tautu piederīgos neuzskata par līdzvērtīgiem. Vāciešiem jāmaksā reparācijas par karā nodarītiem zaudējumiem, bet latvieši nav šī kara zaudētāji, un netaisni būtu, ja viņiem no šīm darba algām būtu jāmaksā vācu reparāciju nodevas. Tālāk memorandā norādīts, ka latviešu DP labprāt vēlas atrasties UNO aizsardzībā un lai tiem ierāda pagaidu apmešanās vietu Eiropā, kur būtu iespējams dzīvot vienā tautības kopībā un strādāt uzbūves darbu, kas nepieciešams Eiropas atjaunošanai. Sādai vietai vajadzētu atrasties ārpus Vācijas territorijas. Memoranda noslēgumā pasvītrots, ka šāds latviešu DP nākotnes jautājuma atrisinājums uzkatāms tikai par pagaidu stāvokli, jo mūsu reabilitācija var notikt tikai mūsu pašu zemē — brīvā, neatkarīgā Latvijā.

Līdzīgu iesniegumu LCK nosūtījusi arī uz Parīzi četru lielvalstu ārlietu ministru konferencei.

J. Raitums

Kas noticis ar Atlantijas chartu?

„Daily Mail" kontinenta izdevumā 2. maijā ievietota šāda J. Trenta vēstule redakcijai: „Brīvības un taisnības mīlotāji norupējušies gaida ārlietu ministru Parīzes konferences rezultātus. Parīzē pārrunās arī Baltijas valstu jautājumu, un ir liela vēlēšanās zināt, vai demokratijas akceptēs Baltijas valstu „brīvprātīgo ūniju" ar Krieviju. Baltijas valstis okupētas ar varu 1940. gadā.

Krievi varbūt ieies uz kompromisu Italijas jautājumā, ja Baltijas valstis atzīs par Padomijas ieguvumu. Bet vai ir nepieciešams upurēt Baltijas valstis, lai varētu vienoties Italijas jautājumā? Vai mazajām valstīm nav tiesības būt neatkarīgām?

Krievi še neapstāsies. Ieguvuši Baltijas valstis, viņi centīsies pēc citām „brīvprātīgām ūnijām", — kā tagad ar Irānu. Kas noticis ar Atlantijas chartu? Vai tā ir tikai papīra strēmele?"

Biskapa B. Sloskāna jubileja

Tālu no dzimtenes, klostera mūru klusumā 10. maijā biskaps Boļeslavs Sloskāns atskatījās uz 20 gadiem biskapa amatā.

Biskapa dzīve ir cīnītāja un reizē mocekļa gaitas. Viņš dzimis 1893. g. 31. augustā Stirnienes pagastā. Trūcīgie, bet čaklie vecāki dara visu, lai dēlam dotu izglītību. Viņš studē Pēterpilī un 1917. g. 21. janvārī to ordinē par priesteri. Tā paša gada 20. aprīlī jaunais priesteris sāk darboties dzimtenē — Ludzas draudzē, pēc kam līdz 1926. gadam ir vikārs un vēlāk prāvests Ļeņingradā, Maskavā un Vitebskā. Baznīcas augstākā vadība 1926. gadā viņu ieceļ biskapa amatā. Boļševiki jauno biskapu sāk vajāt, 1927. g. apcietina, spīdzina 18 cietumos un notiesā ar ieslodzījumu koncentrācijas nometnē Solovku salā un trimdā Sibirijā. Bet Dievs savu uzticamo kalpu nepameta ienaidnieku rokās. Viņš svētīja Latvijas valdības un katoļu baznīcas rūpes par biskapa atbrīvošanu diplomātiskā ceļā, un 1933. g. janvārī biskaps B. Sloskāns laimīgi atgriežas dzimtenē.

Turpmākais viņa dzīves un darba lauks ir dzimtene. Rīgas arhibīskaps A. Springovičs viņam uztic garīgā vadītāja un audzinātāja pienākumus Rīgas garīgā seminārā, vēlāk Romas katoļu teoloģijas fakultātē pie Latvijas Universitātes. Šo uzdevumu viņš godam veic no 1934. g. līdz 1944. g. oktobrim, kad „Gestapo" roka izstiepjas arī pēc viņa, arestē viņu un aizved uz Vāciju. Pateicība biskapam B. Sloskānam par viņa mūža pūlēm lai ir mūsu dedzīga apņēmība kalpot Dieva taisnībai un tēvijai — Latvijai. **K. R.**

Apcietināts LCP loceklis

Innsbrukā, Tirolē, šinīs dienās apcietināts inženieris A. Kalpiņš, ko Austrijas latvieši p. g. otrā pusē bija izraudzījuši par latviešu 7. apgabala komitejas priekšsēdi un kas līdz ar to skaitījās Latviešu Centrālās padomes loceklis. **K. M.**

Latviešu mākslas skate Zalcburgā

Mākslas un mūzikas pilsētas Zalcburgas Mocarta laukumā Glāzenbachas latviešu kolonija 3. maijā sarīkoja latviešu gleznu un tautas darinājumu skati, kuras atklāšanā līdz ar mūsu tautiešiem ieradās arī UNRRA's amerikāņu armijas, Zalcburgas pārvaldes, Zalcburgas preses un Austrijas radiofona pārstāvji. Viesus uzrunāja Zalcburgas novada latviešu komitejas priekšsēdis R. Kalniņš, bet skati atklāja UNRRA's 191. vienības direktors F. Galjons. Zalcburgas novada „landeshauptmaņa" vārdā runāja prezidents Fūnders.

Skate novietota trijās telpās un tajā redzamas 18 latviešu autoru pāri par 100 gleznu, to vidū arī prof. Liberta, prof. Kugas un S. Vidberga darbi. Ne mazāk bagātīgs ir tautas izstrādājumu klāsts, sākot ar segām, tautas tērpiem un dzintara un sudraba izstrādājumiem.

Lielu uzmanību skatei jau pirms tās atklāšanas veltīja Austrijas prese. Ziņojot par izstādes atklāšanu, „Salzburger Nachrichten" piezīmē, ka skatē redzami arī vairāki Latvijas mākslas akadēmijas mācības spēku darbi. Līdzīgi par skati ziņo Vīnes laikraksts „Wiener Kurier".

E. Fr.

Sadarbīgu pūļu panākums

Ka sadarbīgas, pašaizliedzīgas un kopīgas pūles arvien dod labus rezultātus, to ar nesen rīkoto latviešu darbu skati piedzīvoja latviešu kolonija Lauingenā pie Donavas. Sava drauga un gādnieka UNRRA's 308. vienības direktora K. Č. Molsija (Malsie) atbalstīti, Lauingenas tautieši jau sasnieguši dažu labu teicamu panākumu tiklab nometnes saimnieciskos pasākumos, kā arī kultūras laukā. Šie panākumi bija priekšnoteikums plašākam sarīkojumam, kas parādītu mūsu tautas gara sniegumus nevien pašiem tautiešiem, bet arī mūsu draugiem un vācu iedzīvotājiem. Skates organizētājam inž. A. Auniņam ar nometnes komandanta A. Baloža un labklājības daļas vadītājas L. Baltiņas gādību, pateicoties tautiešu atsaucībai un daudzo talcinieku un piepalīgu pūlēm, bija izdevies savākt bagātu mūsu mākslas darbu un dažādu izstrādājumu klāstu, ar ko skates 10 dienās iepazinās vairāk par 3000 apmeklētāju, to vidū vadītājas Militārās valdības un UNRRA's amatpersonas. Atzīmējams, ka lielāko apmeklētāju daļu deva Lauingenas un tuvējās Dillingenas pilsētas vācu iedzīvotāji. Skati apmeklēja arī vairākas mācības iestāžu ekskursijas, gan latviešu, gan arī vācu. Skati slēdza 8. maijā. —s

UNRRA's šefs — ģenerālis Morgans latviešu nometnē

Zēdorfas nometnē pie Cevenas pēc poļu izvākšanās pirmie iemītnieki bija no Beļģijas pārvestie latvieši. Pēc tam pievienojās tautieši no „Montgomerija" nometnes. Latvieši vēl nebija iekārtojušies, kad nometnē ieradās UNRRA's vadītājs Eiropā — ģenerālis sērs F. Morgans, kas apskatīja nometni, interesēdamies par iespējām novietot te lielāku personu skaitu. Ģenerālis solījās apmeklēt nometni vēlreiz.

Augsto viesi latviešu vārdā apsveica G. Kinstlers, pasniegdams A. Freimaņa gatavotu adresi. Sēru Morganu pavadīja augstāki armijas un UNRRA's virsnieki. **A. Zariņš**

Chronika

Austriešu iestādes un franču militārā valdība apstiprinājušas „Tiroles latviešu apvienības" statūtus. Uz šo statūtu pamata tautiešu sapulcē ievēlēta Tiroles latviešu apvienības valde ar priekšsēdi zv. adv. K. Dzelzīti, viņa b. inž. Vadelnieku un sekretāri E. Zariņu. Apvienības miteklis Innsbrukā (Salurnerstr. 5). Ar apvienības valdes ievēlēšanu likvidēta līdzšinējā Tiroles latviešu komiteja. 22. apr. apvienības valde Innsbrukas ev.-lut. baznīcā rīkoja dievkalpojumu-koncertu. Dievkalpojumu vadīja māc. R. Reinfelds, dziedāja Tēvzemes balvas laureāts Ādolfs Kaktiņš, ērģeles spēlēja Anna Ašmane-Sietiņsone. Tuvākā laikā Innsbrukā paredzēts sarīkot Baltijas tautu mākslas skati un Ā. Kaktiņa koncertu. — Pag. gadā Tiroles latvieši saņēma pārtikas sainīšus vienīgi no franču militārās valdības. Pēdējā laikā saņemti arī Starptautiskā Sarkanā krusta pārtikas sainīši un angļu cigaretes. Trūcīgiem tautiešiem UNRRA izsniegusi apģērbus un apavus (Kārlis Mednieks). — Braunšveigas latviešu nometnē noorganizēta galdnieku, kokgriezēju, kurpnieku, drēbnieku un atslēdznieku darbnīca. UNRRA apsolījusi palīdzēt sagādāt vēl vajadzīgos darba rīkus un materiālus. Darbnīcās amata meistaru vadībā tautskolas audzēkņiem būs arī praktisko rokdarbu mācību stundas („Auseklis" Braunšveigā). — LCK mākslas aģentūra jau apzinājusi ap 400 latviešu kultūras un mākslas darbinieku. Tomēr daļa dziedātāju, instrumentālo mākslinieku, diriģentu, komponistu, rakstnieku, aktieru u. c. vēl nav atsaukušies. LCK lūdz pēdējos piesūtīt mākslas aģentūrai par sevi ziņas (uzvārds, vārds, darbības nozare, adrese), kas svarīgi pašiem māklinīekiem iekasēto autoru honorāru izsūtīšanai. Aģentūra tāpat lūdz koncertu un literāru sarīkojumu rīkotājus ievērot autoru tiesības un noteikumus par autoru honorāriem un tos kopā ar programmu piesūtīt aģentūrai. Ja naudas pārsūtīšana nav iespējama ar pasta pārvedumu, tā iemaksājama apgabala komitejai, par ko jāpaziņo aģentūrai: DP Camp, „Frische Quelle", Hiddesen bei Detmold, Lippe („LCK IB" Detmoldā). — Eslingenas latviešu kolonijas koris apmeklēja slimos amerikāņu karavīrus Bad-Kanštates slimnīcā. Pirms koncerta koristes ar ziediem apveltīja grūti slimos, kas dziesmās nevarēja noklausīties. Nelielajā zālē bija pulcējušies ap 100 karavīru, kurus pirms koncerta uzrunāja Eslingenas latviešu kolonijas vecākais K. Kalniņš, norādīdams, ka latviešiem palikušas vienīgi dziesmas, ar ko viņi var izteikt pateicību amerikāņu karavīriem par aizsardzību un aprūpi svešumā. Vairākas dziesmas dziedāja kolonijas jaukts, sieviešu un vīru koris dir. K. Lindemaņa un E. Dambja vadībā, bet ar solo dziesmām latviešu un angļu valodā karavīrus iepriecināja E. Mekša. - Latvijas pareizticīgās baznīcas pilnvarotais organizāciju lietās priesteris G. Freimanis no Biberachas pārcēlies dzīvot uz Eslingenu, Seestr. 8 (J. Raitums). — Ambergas latviešu nometnē aprīļa beigās notika 2 Lilijas Stengeles latviešu liriskas vakari. Mākslinieces priekšnesumi bija bagāti niansēm un viņas sugestētāja māksla tautiešiem deva neaizmirstamu veldzi. Dažas dienas vēlāk notika igauņu-latvju mākslinieku maija koncerts. Tajā piedalījās igauņu-latvju apvienotais koris prof. A. Ābeles vadībā un solisti N. Zvejniece, K. Turve, O. Plaks, Z. Ābele un A. Šņornieks. Koncertu atkārtoja, kas pierādīja klausītāju simpatijas šādiem kopējiem divu tautību sarīkojumiem (A. Melbārzs). — Ambergas ģimnaziju beigušas 14 audzēknes. Tās saņēma dāvanas — lietiskās mākslas izstrādājumus no Eslingenas kolonijas (O. Akmentiņš). — Lērtes latviešu nometnē ar jauno mācības gadu paredzēts atvērt ģimnazijas 1. klasi, kurā izglītību turpinās nometnes tautskolu beigušie audzēkņi (R. Teivens). — Latviešu palīdzības komitejā Zviedrijā par referentiem izraudzīti: akadēmiskās lietās L. Ābolinš, izglītības E. Rieksts, preses un apgāda B. Kalniņš, studentu Hermsens, darba lietās J. Sadovskis, Dr. Ogriņš un Dr. Grīnbergs, veselības Dr. Ogriņš, Dr. Majors, Dr. Dolietis, Dr. Baidiņš un Dr. Skrastiņš, juridiskās Breikšs, Zemgalis, Ziemelis un Liepiņš, bērnu palīdzības lietās Klāra Kalniņa un Z. Robežniece-Bebre („Latvju Ziņas" Stokholmā).

Irma Kalva

Soldanella

Zilās tāles slāpu,
Kuŗās saule lec,
Augstu kalnu kāpu
Zila zieda pēc.

Ziedinš mazs un zils,
Klusu mirdzot, līkst,
Ziedinš neizcils
Tāles redzēt drīkst.

Līgo pāri tālēm
Zilais zieds, un dzied
Vēji kalnu gālēm:
„Zila sirds te zied."

Tā ir meklētāja sirds,
Kas pēc tālēm alka,
Kas te klinšu sniegos mirdz,
Ziedlapiņa smalka.

Vidū kalnu zālēm
Tā te mūžam plauks.
Tos, kas tvīkst pēc tālēm,
Mūžam kalnup sauks.

Jānis Klīdzējs

Milētāji un nīdēji

(Beigas)

Visbiežāk viņu apciemo tā elles brauciena kučieris — kalējs Laidaks un Agnese.

„Savā mūžā tā nebiju braucis un vairs nebraukšu. Es redzēju tikai putekļus un zirga ausis. Rati rūca kā pērkons un kauca kā suns. Septiņi svētie un divpadsimt velnu man plēsās ap galvu. Vai, Sīman, man uz brīdi iekrēja prātā, ka mēs abi izkūpēsim ka Salimona pipe Mandžurijā, kur japāņi viņam lielgabala lodi aizšāvuši gar pašu degunu... Tas ir Dieva joks, ka mēs abi te vēl varam plāpāt."

„Tu mani izglābi, Plorka. Nezin, kā būtu iznācis, ja tu nebūtu tas braucējs", domīgi saka Sīmanis.

„Ne es, bet mans zirgs. Zirgs! Ruskulis ar saviem zirgiem tādā reizē būtu izjucis kā pelavu plācenis. Ai, Sīman!"

Sīmanis ar kalēju tagad ir labākie draugi un kalējs atnāk katru dienu paskatīties, vai Sīmanim ir labāk un, kad ieraudza Sīmani jau ārā pastaigājamies, kalējs smejas, slauka asaras un klaigā kā puika.

„Sīman, ja tev ko vajaga, tik pasaki man", viņš saka un aiziet atskatīdamies, un Sīmaņa krūtīs viļņo siltums, par šo vīru domājot. Kalējā ir viss, kas cilvēkā var būt, — viņš ir bezkaunīgs, rupjš, Dievam ticīgs, bērnišķīgs un mīlīgs.

Kad atnāk Agnese, Sīmanis todien uzreiz jūtas veselāks. Viņa te atnākt vairs nekautrējas ne no Sīmaņa tēva, ne no mātes vai māsām. Viņa ver durvis un priecīgi saka labdienu, tāpat kā pirms gadiem to ir darījis mazais zvirbulēns. Gauros visi ar viņas apciemojumiem apraduši un, kad viņa kādu reizi atnāk nokavējusies, Sīmaņa māte gandrīz bēdīga saka:

„Kur tu tik vēlu? Sīmanis jau sen tevi gaida, meit."

Meitenei priecīgi samirdz acis, dzirdot, ka Sīmaņa māte tā saka. Viņa iet Sīmaņa istabā, Sīmanis celas un svilpo kā strazds un viņiem abiem nepietrūkst ko runāt. Senie darbi un nedarbi, par kuŗiem abi kopā pērti gan Zānuku, gan Gauru mājās, dod gaismu pazīt vienam otru līdz mēles galam. Un šī vasara ar spītību un usnes asumu, ar aizdomām un dusmām viņiem palīdz pastrīdēties un sparīgi runāt un meklēt vainīgo, to skaisto nelieti, kas smalki paslēpies visas pasaules laužu jaunībā, spēkā un sapņos. Un tas mūžam nenoķeramais blēdis izmūk, atkal atgriežas, rāda savu sunisko mēli, čukst kā eņģelis un kārdina.

Sīmanis sēd krēslā un domā, ka ir nopietns, un svarīgi pārspriež par sevi un pasauli. Agnese apskauj viņa galvu, viņš jūt viņas jaunās, siltās krūtis kustamies sev pie pleca. Sīmanis jau ir pietiekoši vesels, viņā jau atkal kut spēciga jaunība, viņš apsviežas un grib apskaut kārdinātāju. Viņa metas prom kā kumelš, bedrīte kreisā vaigā notrīs spēles priekā.

„Liecies mierā! Skaties, kāds slimais!" viņa čukst, lai nedzirdētu citi mājinieki, izraujas no Sīmaņa rokām un lokana kā vāvere izlec pa atvērto logu.

„Varbūt pateikt, lai atnāk Paulīne?" viņa kodīgi vaicā, jo par Paulīni viņa nevar beigt Sīmanim iedurt.

„Ja tā vēlreiz man runāsi par Paulīni, nudien, Zvirbulēn, es tevi aiztriekšu pie visiem velniem!" nobeŗ Sīmanis. Viņš to labprāt iedrīkstas, jo vēl nav pilnīgi vesels un slimiem ir tiesība būt nervoziem.

Agnese pie velna negrib iet. Kad nu reiz ir atgūta Sīmaņa dzīvība, tad viņa labāk paliek pie Sīmaņa, un viņi samierinās un runā atkal viens otram ausī visādas muļķības.

Sīmanis pārdomā daudz un jūt, ka pēc šīs nelaimes te visi pašos dziļumos ir pārmainījušies — viņs pats, Agnese, kalējs, liekas, visi, visi.

Dienas vairs nav ar zilām debesīm, bet mirdz vēsā, zeltainā spožumā. Ir jau septembŗa vidus, un, dzimteni atstādami, gaisos kliedz skumīgi gājputni.

Sīmanis jau ir atguvis zaudētās asinis. Iet atkal kā zirgs, runā skaļi un viņu dīda nemiers būt aktīvam šinī sajukušajā pasaulē. Un kad saņem vēstuli no Rīgas, kuŗā sacīts, ka viņš ļoti vajadzīgs, viņš kļūst kā pa gaŗu ziemu stallī nostāvējies kumelš.

Pēdējā svētdienā pirms aizbraukšanas viņš kopā ar labiem kaimiņiem pastaigājas pa tīrumiem un runā bez gala. Nāk līdzi arī Agnese un Sīmaņa māsas Geņa un Alila. Visi aiziet vecajā Laiļu ciema vietā, kur smaržo veco ābeļu lapas un ap akmeņiem vībotnes.

„Te mēs agrāk dzīvojām. Kaimiņiem istabas logs pret logu bija. Kad kādā istabā pēra bērnus, viss ciems dzirdēja", atminās aiziedams, saka vecais Jērums.

„Kad mūs izsvaidīja pa visiem trim kalniem, dzīvojām vēl labāk. Tikai šie raibie laiki graužas", saka Avots.

„Mēs neesam nemaz tik saldi. Pagrauzīs, pagrauzīs un izspļaus. Bet savā starpā pabaŗamies, sabučojamies un dzīvojam atkal. Ne jau pārāk daudz laba mēs darām, ne arī kādu lielu launumu taisām. Tikai dzīvojam tālāk, kā cilvēkiem jādzīvo", pīpēdams pīpi un degunu uz abām pusēm pašņaukdams, par Laiļu dzīvi paspriež kalējs.

Visi iet tālāk un apstājas pie vecā krusta zem liepām un noņem cepures.

„Mūsu Kungs un Sargs redz, ka mēs pa Viņa ceļu ejam", Ruigu tēvs nosaka savā dziedošā balsī.

„Nevajaga lielīties par daudz, Ruidzīvi. Pārmetis krusta zīmi sev priekšā, Sīmanis ieiet atpakaļ ļaužu pulkā. Priecīga šalkoņa pārņem visus, bet neviens nesaka ne vārda. Un Sīmanis skatās un redz, cik atbrīvotā priekā mirdz tēva, Agneses un vēl vairāk mātes acis.

„Dēliņ! Manu dēliņ!" asarām acīs saka māte kā lūgšanā, nāk klāt un apskauj Sīmani.

Viss lielais pulks ir tāpat priecīgs kā toreiz, kad Sīmanis pēc nelaimes pirmo reizi sāka staigāt.

Tanī pašā vakarā Sīmanis iet uz Zānukiem atvadīties no Agneses. Viņi runā par nākotni, par dzīvi un par skumjajiem laikiem, kas, varbūt, vēl priekšā. Bet meitene ir mierīga un droša, viņa neraud šķiršanās skumjās. Viņai smagi sāp šis vakars, bet viņa tic, ka nekas launs ar Sīmani un viņu pašu nevar notikt.

„Dievs zina, meiten, kad mēs redzēsimies. Ar mani vēl visādi var notikt. Tāds ir šis laiks un tāds mans darbs. Par manu darbu tu pratīsi klusēt, jā?"

Meitene pamāj galvu un viņas acīs mirdz spožs valgums.

„Cīņas draugi gaida un sauc mani. Būs vēl jāpagrauž tā dzelzs ķēde... Varbūt tā mani piekēdēs tam pulkam, kas jau klusē zem zemes. Bet man tomēr jāiet, Agnes, man tomēr jāiet."

Klusums ir istabā. Meitene cilā Sīmaņa atnestās rudens asteres un kožļā lūpas, pēkšņi uzbrukušo vājumu valdīdama.

„Nekas ļauns ar tevi nenotiks. Tanī naktī, kad tu biji uz nāves gultas, pie Krusta mēneša gaismā es redzēju, ka nekas ļauns ar tevi nenotiks. Arī tagad ar tevi nekas ļauns nevar notikt", saka meitene drošas ticības pilnā balsī un Sīmanim paliek žēl, ka tas viņu sāpinājis ar ļaunām varbūtībām.

„Tu lūdzi Dievu par mani tonakt?" viņš vaicā, apņēmis meitenes plecus.

Agnese klusē. Viņa pacel acis pret draugu un skatās viņā īsu, gaišu brīdi. Sīmanis skūpsta meiteni. Viņai ir karsta alcējas mute, bet viņas asarās ir gaišs ticētājs spēks.

„Ej, draugs. Ej ar Dieva palīgu!"

Tad viņš iziet naktī ar mīlestību sapņos un ar domām pret bargo pasauli.

Tas mums . . .

(Turpinājums no 1. lappuses)

zīties ar latviešu tautu, man likās, ka šī tauta ir augstvērtīgākais cilvēku materiāls, kādu es vispār biju spējīga iedomāties pēc tam, kad biju iepazinusies arī ar citām tautām, ar kurām man bija izdevība saskarties kā UNRRA's ierēdnei. Tagad, pēc 8 mēnešiem, esmu spiesta par to šaubīties. Man sāk likties, ka latviešu mentālitātes augstvērtējums nav nekas cits kā apbrīnojama spēja par augstvērtīgiem izlikties. Patiesībā viņi man vairs nerādās tādi, kas dzīves cīņu mīl izcīnīt godīgiem līdzekļiem. Viņos, domāju, izpaužas nevis radošs gars, bet veikls jau radītā piesavinātājs un izmantotājs. Pasaules politikas dziļumu lietpratēji pašreiz interesējas par tādiem cilvēkiem, kas būtu spējīgi turpināt radošās kultūras uzdevumus, bet nevis par grāvējiem un spekulātiviem gariem."

Papētot iemeslus šādai uzskatu maiņai, atklājās, ka pieminētā persona savus vērtējumus dibina tikai uz vienas mazas mūsu tautiešu grupas novērošanu. Izrādījās arī, ka šo mazo grupu viņa vērtē tikai pēc dažu atsevišķu tās personu rīcības. Un vēl — šis vērtējums visai grupai piedēvēts tikai tāpēc, ka negātīvās personas šajā grupā bijušas aktīvākās un izvirzījušas sevi vadītājās lomās. Ir noticis, ka visa mūsu tautas kopa vērtēta pēc viena neliela viņas izgrupējuma, bet šis izgrupējums pēc tā vadītājas virsotnes.

Vērtejuma loģiskumu nevarēja apstrīdēt. Pieminētā grupa esot tā inteliģences izlase, kas dodot vadlīnijas visai tautas kopai. Tajā esot sakoncentrēti spējīgakie un attīstītākie inteliģences lielumi. Kā dzīves aktīvitātes piemēra devējiem visos gadījumos tiem sekojot arī tautas kopība. No viņiem dzīvot, domāt un just mācoties jaunatne. Vidējā inteliģence esot pilnīgi šīs grupas morāliskajā ietekmē. Bet šo morāli par pozitīvu nevarot pieņemt. Sekoja norādījums par to, kas mums, latviešiem, pašiem par sevi jau zināms: niknā nesaticība un nepanesamais negodīgums vērtību sadalē. Viņai tas kļuvis zināms no sūdzībām, ko latvieši snieguši viens par otru, un arī praksē viņa novērojusi, ka šīs vadītājas izlases piederīgie, savas izglītības priekšrocības izmantojot, apgādājuši sevi ar mantām uz citu tautiešu rēķina.

Savā sadzīvē un sadarbībā par kopējas mērķtiecības motīvu cilvēki vienmēr izvirza kādu apstākli, pie kura tad arī turas kā pie svarīgākā kopējā mērķa, bet kad to sasniedz, tad pārvērš to par līdzekli jauna mērķa reālizēšanai. Šī rīcība līdzinās gājienam pa kāpnēm: pirmais kāpslis ir kustības mērķis tajā momentā, kad cilvēks grib tikt uz pakāpieniem. Tiklīdz viņš uz tā tiek, kāpslis kļūst par atbalsta līdzekli tālākam kāpienam uz nākošo — otru kāpsli. Tiklīdz sasniegts otrs kāpslis, tas zaudē savu mērķa lomu un atkal kļūst par līdzekli trešā kāpšļa sasniegšanai utt., utt.

Attiecībā uz dzīves mērķtiecību, pēdējā gadsimtā izcilākā loma atradās nauda. Nauda bija mērķtiecības aktīvitātes kāpslis, pēc kā tiecās visi cilvēki. Ar naudu saprata līdzekli, ar ko iespējams iegūt visu, kas pastāv. Cik dīvaini tas arī izklausītos, bet, ielūkojoties pašreizējās dzīves aktīvitātē, kļūst redzams, ka nauda jau atrodas tajā kāpšļa stāvoklī, kad tas zaudē mērķtiecības pievilcību un kļūst par līdzekli nākošajam solim uz augšu pa dzīves kāpnēm.

Bet kas tad ir šis nākamais dzīves aktīvitātes vispārējais mērķis? Redzam, ka gandrīz visur tas izteicas centienos kļūt par cilvēces sabiedrības vēlamu personību vai šādu personību nogrupējumu. Ir raksturīgs arī tas, ka par cik agrāk cilvēku vērtēja, pieņēma vai atstūma, vadoties no tā, ko viņš spēj naudas vai par naudu pērkamās mantas iegūšanā, par tik mūsdienās jaunajā dzīves aktīvitātes mērķtiecībā šāds cilvēka tips jau sāk izraisīt nicināšanu un psichisku izstumšanu no sabiedrības. Gaišs pierādījums tam pašreizējā nometņu dzīvē redzams tad, kad jālieto vārds „spekulants". Lai tikai ielāgojam, kāds riebums pavada šī vārda izteikšanu! Ja šo parādību novērosim un sapratīsim savas tiešās apkārtnes mazā mērogā, tad kļūs saprotams arī vērtējums un tā maiņa, ko izteikusi pieminētā amerikāņu administrācijas pārstāve. Tas nozīmē, ka pasaules politikas interešu augstākais mērķis šobrīd arī ir jau mainījies. Un tālāk tas nozīmē, ka pasaules nākotnes vērtīgākā valūta būs nevis jautājumā: „Cik šis cilvēks spējīgs taisīt naudu?" — bet jautājumā: „Cik šis cilvēks ar savu naudu spējīgs būt cilvēks?" Vēršot šo jautājumu pret visu tautu, tas varētu skanēt: „Cik šī tauta ar savām materiālās spējības īpašībām ir spējīga arī cilvēcīgās mentālitātes nozīmē? Kā viņa rīkosies, ja tās rokās atradīsies vara, ko dod nauda?"

Līdz šim dzīvē tādi jautājumi nepastāvēja ne vien attiecībā uz tautu nogrupējumiem, bet pat attiecībā uz atsevišķiem cilvēkiem. Bet šobrīd tādi sāk rasties, un tie ir ļoti nopietni. Jāsecina, ka turpmāk dzīves aktīvitātes vadītāji spēki to vērtēšanas mērauklu, ko līdz šim pielietoja tikai materiālas dabas vērtību izvērtēšanā, turpmāk pielietos arī vērtējot cilvēku personības un veselas cilvēku organizējumu grupas. Viens, divi vai trīs antimorāli cilvēki kādas lielākas organizētas kopas vidē, ja viņus šī kopa turpinās uzskatīt pat līdztiesīgiem visiem pārējiem kopas locekļiem, panāks to, ka vērtētāji par antimorālu novērtēs visu šādu kopu. Šis apstāklis mums nepārprotami rāda, ka ir pēdējais laiks sākt izstumt no mūsu vidus antimorālos elementus, ka no tiem jānorobežojas un jāieņem pret viņiem tāda nostāja, ka mēs ar šiem cilvēkiem nesolidārizējamies, tos neatbalstām un par savas tautas kopas tiesiskiem locekļiem neskaitām. Ja mēs to visdrīzākā laikā nedarīsim, tad kļūsim apdraudēti tā, kā apdrautēti ir godīgi cilvēki uz kuģa, kam uzvilkts pirātu karogs.

UNO vai pasaules valdība?

1945. g. jūnijā iznāca Emerija Rīvza (Reves) grāmata „Miera anatomija." Tā Savienotās Valstīs radījusi plašu ievērību, to ieteicis prof. Einšteins un atklātu vēstuli, kas katram amerikānim ieteic iepazīties ar autora domām, parakstījuši katoļu, protestantu un žīdu baznīcu vadītāji, ievērojamas uzņēmēju, strādnieku un kara veterānu organizācijas.

1946. g. februārī tas pats autors laikrakstā „Readers Digest" vēlreiz aizstāvējis savu ideju — radīt kopīgu valdību visām pasaules tautām, šai rakstā atsaukdamies arī uz visiem novērojumiem pēc kara beigām un atbildot uz iebildumiem, kas radušies pēc viņa grāmatas izdošanas.

Sniedzam šī raksta galvenās domas.

Pat tie, kas vēstures mācību un tagadnes notikumu iespaidā atzīst vienotas pasaules valdības nepieciešamību, saka Emerijs Rīvzs, tomēr mēdz apgalvot, ka tā nav tūlīt sasniedzama. Mums šādā virzienā jāspēr tikai pirmie soļi... Šī nostāja nav pieņemama. Atomu enerģijas iekļaušana kara technikā radījusi problēmas, kas vairs neļauj runāt par pirmiem soļiem pasaules valdības virzienā. Vienotas valdības radīšana ir pats pirmais solis, — solis, kas jāspēr, ja vispār gribam cerēt atrisināt citas saimnieciskas un sociālas dabas problēmas. Tās nav atrisināmas, iekams starptautisku līgumu vietā nestāsies starptautiski likumi.

Nedaudz gadu laikā dažas nācijas ražos atomu bumbas, un nav paredzama droša iespēja no tām izsargāties. Atomenerģijas starptautiska kontrole praktiski nav domājama tik ilgi, kamēr valstis un nācijas negarantēs viena otrai pilnīgu rūpnieciskas un militāras spiegošanas brīvību. Tas, savukārt, nevar notikt, kamēr pastāv kara briesmu iespēja starp valstīm.

Piecu tūkstošu gadu ilgās vēstures pieredze rādījusi, ka kara briesmas radušās ikreiz, kad saskārušās vienādi suverēnas sociālas grupas. Miers starp cilvēkiem bijis drošs tikai tad, ja to garantējis likums — viena likumu sistēma visiem cilvēkiem. Mūsdienās suverēnās sociālās grupas ir nāciju valstis. Jau gadsimtiem esam mēģinājuši nodrošināt mieru starp suvērēnām valstīm ar dažāda veida starptautiskām organizācijām. Arī tagad Sanfranciskas charta cenšas atjaunot mirāžu, ka miers nodrošināms ar līgumiem.

Sabiedrībā, kurā nepastāv likumi, atsevišķi individi galu galā nekad nepakļausies tiesnesim vai tiesai, kaut arī šie tiesneši patiesi būtu šīs sabiedrības labākie un nesavtīgākie cilvēki. Individu sabiedrība paklausas tikai vienai lietai — likumam. Tautu un valstu starpā tāds likums nepastāv. Tāds nepastāvēja Tautu Savienības laikos, uz tādu nebalstās arī UNO.

Dibināt mieru uz dažādu suverēnu nacionālu valdību nedraudzīgām attiecībām — pašreiz, tātad, uz nedraudzīgajām attiecībām piecu lielāko militāro valstu starpā — būtu iežūžināšanās nomoda sapņos. Vēsture neapšaubāmi rāda, ka reālas briesmas pasaules mieram arvien sagādā viena no lielajām varām. Ir skaidrs, ka neviena lielvalsts nevienā apspriedē nebalsos pret pašas interesēm. Tātad nevienā lielākā krizē Drošības padomē nebūs sasniedzama vienprātīga balsošana. Ikreiz, kad šādas krizes radīsies, lielvalstīm būs tikai divi iespējas, vai nu piemiegt acis un ļaut notikumiem Mandžurijā, Austrijā, Abesinijā, Spānijā un Čechoslovakijā iet savu gaitu, vai arī uzsākt karu.

Miers nav nodrošināms, kamēr katras valsts valdība tomēr ir un paliek suverēna, kamēr to vara nav tiešām pakļauta augstākiem institūtiem, kas balstītos tieši uz visu tautu suverēnitāti.

Visos tagadējos plānos pasaules organizācijai viss spēks, visa noteikšana, visa iniciātīva, viss likuma spēks joprojām dibinās uz nacionālām valdībām. Šādu suverēnu valstu organizācija, vienalga, vai tā dibinātos uz vienādu vai nevienādu tiesību pamatiem, nekad nespēs novērst jaunu karu.

Kāda nozīme gan tam, ka amerikāņu ārlietu ministrs, padomju ārlietu komisārs un viņa majestātes ārlietu ministrs sastopas pie galda kā Vienoto Nāciju Drošības padomes locekļi, vai ārpus šīs organizācijas kādā ārlietu ministru konferencē? Katrā gadījumā tie būs tikai zvērināti savu suverēno nāciju valstu pārstāvji, katrā gadījumā galīgos lēmumus diktēs Vašingtona, Maskava un Londona. Šie pārstāvji var panākt tikai vienošanās un nolīgumus, bet tiem nav varas radīt likumus, kas būtu saistoši visiem cilvēkiem viņu valstī.

Savienotās Valstīs pastāv pašvaldību valdības, kas nosaka pilsētu un apgabalu iedzīvotāju attiecības, pastāv štātu valdības, lai regulētu štātu iedzīvotāju attiecības, pastāv federālā valdība, lai regulētu federālās ūnijas attiecības.

Mums pašlaik steidzami jāatrisina draudīgie konflikti starp amerikāņu, krievu, angļu un citām nāciju valstīm. Vēstures mācības rāda, ka šo problēmu varētu atrisināt, vienīgi radot ceturtās pakāpes valdību, kas regulētu pasaules apvienības attiecības.

Ja šādu jaunu kārtību neradīs miera ceļā, tai būs jārodas (kā tas palaikam gadījies) ar cīņu. Modernā, industriālā 20. g. s. pasaule nevar turpināt pastāvēt nāciju valstu ietvaros, kas radušies jau lauksaimnieciskajā 18. g. s.

Grūtības, kas būtu jāpārvar, ja konkrēti stātos pie pasaules valdības radīšanas, protams ir daudz. Autors tomēr domā, ka tās visas pārvaramas.

Vai mēs varētu pielaist to, jautājot daži, ka ķinieši un indieši mūs pasaules parlamentā izbalsotu ar savu lielo skaitu? Vai ķinieši un indieši jebkad pieprasījuši, lai pasaules likumdošanas iestādi vēlētu, pamatojoties vienīgi uz valstu iedzīvotāju skaitu? atbild Rīvzs.

Kur būs pasaules valdības reālais spēks? jautājot citi. Starptautiska policija, — atbild autors, bet piebilst: būtu absurds radīt policiju, kamēr nav pasaules likumdošanas iestādes un valdības.

Vai pasaules valdība neiznīcinātu tautas? — Nē, domā, Rīvzs. Tikai likumīga kārtība var nodrošināt mieru un līdz ar to netraucētu tautu un nacionālo kultūru eksistenci.

Vai starptautisko karu vietā pasauli neplosīs revolūcijas un pilsoņu kari? — Šo iespējamību autors nenoliedz. Bet, viņš saka, tādēļ vien atteikties no pasaules valdības radīšanas būtu tas pats, kas ir atteikšanās no aklās zarnas akūta iekaisuma operācijas, baidoties no tā, ka pēc šīs operācijas varētu rasties plaušu iekaisums.

Atsevišķa nodaļā Emerijs Rīvzs atbild uz jautājumu: vai Krievija pievienotos? Te viņš, starp citu, saka: „Daži valstsvīri uzskata par noziegumu runāt par kara iespējamību starp Krievijas un angļu-amerikāņu sfairām. Es domāju, ka ir noziegums nerunāt par to. Pasaules tautām jāizprot tie spēki, kas virza tās uz iespējamu jaunu sadursmi. Tiem nav nekāda sakara ar komūnismu un kapitālismu, individuālismu vai kollektīvismu. Tas ir tikai neizbēgamais konflikts starp neierobežoti suverēnām varām, kas saskaras."

Un tālāk: „Vai ir ticams, ka Padomju Savienība piekristu uzaicinājumam radīt kopīgu valdību? Domājams gan, ka nē. Varbūt tas tomēr iespējams. Bet alternātīva — jauns pasaules karš, kura iznākums būtu visu individuālo brīvību iznīcināšana un vai nu mūsu vai krievu totālitāras valsts rašanās — ir izredzes, kas neatstāj nekādas šaubas par to, kas mums jādara. Ja karš, briesmīgs karš, starp divi suverēnu nāciju grupām, kurās dominē no vienas puses Savienotās Valstis, no otras Padomju Savienība, tiešām jāizcīna, tad ļausim tam vismaz kļūt pilsoņu karam. Necīnīsimies par bazēm, teritorijām, prestižu, koncesijām. Mēģināsim radīt vismaz pasaules federāciju un cīnīties par ideāliem."

Beidzot autors atbild uz jautājumu: kas tad tagad būtu darāms?

Būtu nelietderīgi, domā Rīvzs, sākt ar pasaules valdības konstitūcijas izstrādāšanu. Arī demokratija nav vispirms uz papīra rādīta. Demokratijas radītāji vispirms formulēja tikai nelielu skaitu fundamentālu principu, kas iejūsmināja un aizrāva tautas. Tad tikai tautas vēlēja savus pārstāvjus, lai tie radītu mašinēriju šo iedālu reālizēšanai. Un kaut arī demokratisko valstu satversmes tādejādi kļuvušas dažādas, tās visas izrādījušās iedarbīgas vienādo demokratijas ideālu nodrošināšanai. Lai radītu legālu pasaules demokratiju, mums vispirms jāformulē pasaules demokratijas principi, jāpanāk tas, lai nevis vienā, bet daudzās tautās rastos izpratne, ka ir ļoti maz laika, lai novērstu nākamo karu, ka vienīgais drošais līdzeklis pasaules miera garantēšanai ir viens kopīgs likums visām tautām.

Latviete apprecējusi amerikāņu pulkvežleitnantu

Hanavā, 8. maijā. — 85 jaunas sievietes, kas Vācijā apprecējušas amerikāņu karavīrus, atstājušas Hanavu, lai dotos uz Brēmeni, kur tās gaida kuģis ceļojumam uz Savienotām Valstīm. Karavīru sievas un līgavas, kas devās ceļā, ir 11 dažādu Eiropas valstu pavalstnieces. Tikpat liela ir arī viņu tērpu dažādība sākot ar krievu zābakiem un katūna kleitām un beidzot ar Parīzes modeļu tērpiem un sudrablapsu kažokiem. Braukšanas ērtības visām tomēr būs pilnīgi vienādas. Latvietei, kas apprecējusi amerikāņu pulkvežleitnantu, nav nekādu priekšrocību pret čechieti, kas salaulājusies ar vienkāršu kareivi. **The Stars and Stripes**

Vācu spiegu sfinga

1944. gada 20. jūlija sazvērestībā pret Hitleru bojā gāja arī Vācijas armijas slepenā izlūkošanas dienesta priekšnieks admirālis Kanariss. Kanariss ir bijis nevien liels spiegošanas meistars, bet, balstīdamies uz savu drošo stāvokli, cīnījies pat pret visvareno Himmleru, Heidrichu u. c. Viņa raksturs un darbība vēl ir mīkla, jo nav noskaidrots, kāpēc, neatzīdams nacionālsociālistu režīmu, viņš tomēr ir tam kalpojis. Šveices laikraksts „Weltwoche" nesen sniedza kādu Kanarisa vēstules fotokopiju, kas pierādīja, ka viņš dažreiz rīkojies arī palīdzīgi. Vēstules teksts liecina, ka pie viņa ir piekļuvusi Latvijas armijas ģenerālštāba priekšnieka Rozenšteina sieva, meklēdama ziņas par savu boļševiku aizvesto vīru. Vēstulē teikts: „Mīļo Gustav! Latvijas ģenerālštāba priekšnieka Rozenšteina sieva šajās dienās bija pie manis. Viņas vīru drīz pēc Latvijas okupācijas boļševiki aizveduši. Viņa labprāt gribētu ko zināt par savu vīru. Vai tas nav iespējams caur Hansu? Ar sirsnīgu sveicienu jūsu uzticīgais." Vestuli Kanariss parakstījis ar savu īsto vārdu, pēc tam rakstījis tam pāri pieņemto vārdu „Guillermo".

„Latvju Ziņas" Stokholmā

Berness . . .

(Turpinājums no 1. lappuses)

nistri panāktu pilnīgu vienošanos par līgumiem jau pirms vispārējās konferences sanākšanas.

8. maija sēdē ārlietu ministri noklausījās itaļu reparāciju komisijas ziņojumu, bet praktiski nekādu diskusiju nebija, jo ziņojums rādīja, ka 4 delegācijas joprojām ir pilnīgi nevienprātīgas.

6. maijā „UP" ziņoja no Parīzes, ka Savienotās Valstis, Lielbritānija un Francija ārlietu ministru konferencē vienojušās par noteiktu vienprātīgu stāju un katēgoriski paziņojušas Molotovam, ka nekādā gadījumā nepiekritīs Triestas atdošanai Dienvidslavijai un nepiekritīs arī Molotova priekšlikumiem par kompromisiem šajā jautājumā. Molotovs Triestas jautājumā palika tikpat stingri pie savas nostājas. Tā ka jautājuma apspriešana noveda galīgā strupceļā, Berness ieteica pāriet pie Balkānu valstu un Somijas miera līguma apspriešanas.

7. maijā „AP" ziņoja, ka ārlietu ministru konference nolēmusi Transilvāniju atkal atdot Rumānijai, anullejot 1940. gada dekrētu, ar kuru Hitlers piešķīra šo apgabalu Ungārijai. Rīta sēde tomēr beidzās ar pilnīgu nesaskaņu par brīvas kuģošanas tiesībam Donavā un brīvas tirdzniecības iespējām šajā Melnās jūras valstī. Kāds angļu delegāts paskaidrojis, ka konference ir piekritusi pilnīgai Rumānijas 1938. g. robežu atjaunošanai, bet vēlāk izlaboja šo paziņojumu, paskaidrodams, ka konference nolēmusi tikai noklausīties diskusijās par visiem Rumānijas robežu grozījumiem, kas notikuši pēc 1938. gada. Šīs pārgrozības aptver Dobrudžu, ko pieprasa Bulgārija, un Besarabiju, ko Rumānijas kapitulācijas laikā anektējusi Krievija. Asas debates starp Bernesu un Bevinu no vienas un Molotovu no otras puses izraisīja jautājums par kuģošanu Donavā un visu valstu brīvas tirdzniecības tiesībām ar Rumāniju. Molotovs teica, ka padomju delegācija „nav ieinteresēta" šo jautājumu pārrunāšanā un ka ministriem būtu jāpāriet uz nākamo darba kārtības punktu. Bevins ierosināja 6 mēnešu laikā pēc miera līgumu parakstīšanas sasaukt konferenci Donavas jautājuma pārrunāšanai un aicināt uz to „4 lielos" un visas Donavas valstis. Molotovs iebilda, ka šī problēma skar tikai Viduseiropu un katrā gadījumā jautājums būtu pārrunājams parastajā diplomātiskajā kārtā.

Pieprasot vienādas tirdzniecības tiesības visiem, ar nolūku pacelt Padomijas aizkaru Rumānija, Berness atgādināja, ka Potsdamā panākta vienošanās par vienādām tiesībām pasaules tirdzniecībā visām valstīm. Molotovs atbildēja, ka viņa delegācija „šai jautājumā nav ieinteresēta."

Parīzē lielu interesi joprojām rada diskusijas par Bernesa priekšlikumu Vācijas atbruņošanai. Priekšlikums, kā izsakās Parīzes diplomātu aprindās, visā pasaulē radījis pārsteigumu, kaut gan amerikāņu projekts paziņots Padomju Savienībai jau 1945. g. vasarā. Diplomāti Parīzē paskaidro, ka šis priekšlikums ir evolūcija Savienoto Valstu ārpolitikā un rāda amerikāņu apņēmību pastāvīgi piedalīties miera nodrošināšanā Eiropā. Krievi līdz šim uz priekšlikumu nav atbildējuši. Reutera korespondents Parīzē ziņo, ka Berness nodomājis jautāt krieviem:

„Vai jūs vēlaties drošību vai ekspansiju? Vai jūs vēlaties sadarboties ar mums vai vēlaties arī turpmāk rīkoties vieni?"

Pēc amerikāņu delegācijas ieskatiem, Savienoto Valstu ierosinātais 25 gadu plāns garantē Padomju Savienībai pilnīgu drošību. Maskavas radiofons kādā komentārā par amerikāņu priekšlikumu konstatē, ka Berness savā priekšlikumā jautājumus, par kuriem sabiedrotie jau esot vienojušies, nostādot par problēmām, kas, pēc viņa domām, vēl būtu atrisināmas. Maskavas komentātors uzsver, ka laiks pēc Versaļas miera līguma jau pierādījis, ka vienīgā garantija pret varbūtēju vācu militārisma atdzimšanu ir Vācijas ilgstoša okupācija. Tagad sabiedrotie, to vidū arī Savienotās Valstis, neđrīkstot mēģināt atteikties no pienākumiem, kurus tās šajā ziņā ir uzņēmušās.

The Stars and Stripes un Die Neue Zeitung

Mums raksta

Pateicība

Man ir gods un patīkamais uzdevums visu no Beļģijas uz Vāciju 19. martā evakuēto un Eikelbornas rezerves slimnīcā stacionēto slimo latviešu vārdā lūgt latviešu 2. apgabala komitejas priekšsēdi Dravnieku, inž. Sp. Paegli, LKPP priekšnieka vietnieku Maižīti, māc. Siliņu, Sarkanbārdi un Vējiņu, visus mūsu tautiešus Sēstas, Detmoldas, Halles, Blombergas, Elmshornas, Eternas, Hillingsfeldas, Grammas un Brīninghauzenas latviešu nometnēs pieņemt mūsu izjusto pateicību par apciemojumiem, atvestām veltēm un materiālo atbalstu. Šie apciemojumi un sirsnība, kas nāca līdzi atvestām veltēm, bet it seviški līdzjūtība Eikelbornas kapos, kur kopīgi esam guldījuši 9 no daudziem aizsaulē aizgājušiem latviešiem, bija mums liels gandarījums par visu zaudēto, pārdzīvoto un izciesto. Tas mums vēlreiz pierāda, ka latviešu tauta kā vienmēr stāv aiz tiem, kas brīvās Latvijas domas bija iznesuši cauri neticībai un nāvei. — **O. Neimanis**, Haus E, Res.-Laz., Eickelborn ü. Lippstadt.

Dziesmas vieno

Reitera koŗa dalībnieku iniciatoru grupai Vācijā līdz šim izdevies sazināties ar 43 koŗa dziedātājām un dziedātājiem. Nupat no koŗa goda biedra sūtņa K. Zariņa no Londonas saņemtā vēstule liecina, ka arī velsieši nav aizmirsuši koŗa koncertus 1939. gadā Anglijā. Viņi interesējas par diriģenta Reitera un koŗa dalībnieku likteni un ar sūtņa vidutājību ievadījuši sarunas par koŗa novietošanas iespējamībām. Sūtņa un velsiešu aicinājums jau nosūtīts T. Reiteram uz Stokholmu. Sūtnis K. Zariņš ar dzīves biedri sveicina reiteriešus un visus dziesmu draugus, stiprinot cerībās par mūsu likteņa labvēlīgu nokārtojumu. — **T. Bērziņš**, Kirchenstr. 11/I, Weiden, Opf., Bayern (13a).

Otra puse

Mācības gadam skolās sākoties un beidzoties, pa laikam iztirzājam dažādas audzināšanas problēmas, izsakām ierosinājumus un nopelam sliktās parādības. Šajos pārspriedumos pa lielākai daļai arvien izlobām, ka visu trūkumu pirmcēloņi, kas attiecas uz skoļu jaunatni, meklējami vai nu pašā jaunatnē vai vecākos. Reti šajos pārspriedumos runājam par skolotāju — audzinātāju un vēl retāk par audzināšanas metodēm. Izskaidrojums tam vienkāršs: pārrunu autori pa lielākai daļai ir paši skolotāji.

Mums ir sakāmvārds: otra acī skabargu redz, pats savā baļķi neredz. Tas piemērojams ne tikai daudziem mūsdienu „runas vīriem" un „mutes bajāriem", bet arī dažam „labam" skolotātājam. Ir zināms, ka katrai lietai ir arī otra puse, un tādēļ, runājot par pašreizējo skolu jaunatni, vaina nav jānoveļ tikai uz jaunatni vai vecāklem, bet jāpaseko arī tiem, kas jaunatni audzina skolās. Jājautā, piemēram, vai skolotājs, kam ir apmēram 20 gadu pamatskolotāja prakse un kas tagad ir tautskolas klases audzinātājs, drīkst būt pret saviem audzēkņiem rupjš un neiecietīgs? Vai skolotājs, kas klasē saka: „Es jūs iedzīšu kaktā un tad nodrātēšu muguras" un pielieto arī savu fizisko spēku „audzināšanā", ir atzīstams audzinātājs? Tāpat, vai to var atzīt par labu audzināšanas metodi, ja skolotājs skolēnu klātbūtnē savu kollēgu, otru skolotāju, nosauc par „vecu grabažu"? Ja pieaugušo vidū pastāv domstarpības uzskatos, tad skola un bērni taču nav tā vieta, kur var „atspēlēties un izgāst dusmas".

Mēs visi, kā lieli, tā mazi, kā veci, tā jauni, esam vienādi trimdinieki. Visi esam pārcietuši arī kaŗa šausmas. Taisni tanī laikā redzējām arī mūsu bērnu krietnumu un veselīgo stāju. Dažā ģimenē tieši skolas vecuma bērni bija tie, kas apbrīnojami palīdzēja mātei, vecmāmiņai, māsām un brāļiem nest viņu spēkiem neatbilstošas ceļa somas, nokļūt drošībā un sameklēt ēdamo. Es domāju, ka mūsu jaunatne, lai arī nav bez trūkumiem — un kuŗš gan tāds ir? — ir pelnījusi, ka to nevis nosodām, bet visās vietās un lietās vispirms tai palīdzam. — **Arn. Melbērzs**, DP Camp ABS, Amberg, Opf., Bayern (13a).

Tuvas tekas - kopēji ceļi

Vēstule „Latviešu Vēstnesim" no Gētingenas

Kādā pavasaŗa dienā viņi beidzot atbrauca. Gētingenas latviešu kopmītnes viesu grāmatā lasījām jaunos ierakstus un priecājāmies: Olafs Ilziņš, dz. 23. 5. 7., mūzikas mīļotājs; Jānis Kalniņš, dz. 04. 3. 11., mūzikas mīļotājs." Pirmais savu vārdu bija rakstījis stāvrakstā, kamēr Jāņa Kalniņa burtu vijums bija nosvēries pa kreisi. Abus māksliniekus koncerta ceļojumā pavadīja Olafa māte Ilziņa.

Mūzikālie viesi kalnu nometnē radīja to patīkamo satraukumu, kādu parasti sajūtam pirms lieliem godiem. Dāmu komitejas priekšniece steidzas piesarkušu seju, lai viesus pienācīgi aprūpētu. Piesarkušas arī jaunās studentes. O, — mākslinieki aizvien ir kā dzīvi magnēti!

Mājas otrā stāvā studenšu istabā kā uz burvja mājienu rodas balti klāts galds. Tā ir vienīgā mājīgā istaba ar balkonu. No augšas uz ieleju noraugoties, universitātes pilsēta guļ idilliski pie mākslinieku kājām, — vienos dārzos. Jau pie kājām? Pirms ritdienas koncerta? I ♥ niekiem par to nav ne mazāko šaubu. Komandants K. Baltars skaļā aizgrābtībā citē klasiķus: „Veni, vidi, vici!"

Un tad mākslinieki sēstas pie galda un ēd, ko Dievs devis un UNRRA atvedusi.

Mēs pamazām kļūstam sentimentāli un ļaujamies pārdomām. Tik sen neredzēti, iekšēji neskatīti abi šie cilvēki! Viņi ir kā atbalss no laikiem, kad mēs visi vēl dzīvojām dzīvo dzīvi dzimtenē. Tā ir atbalss, kas skan kā dunīgs zvans. Jāņa Kalniņa piere kļuvusi augstāka, skats nopietnāks un sevī vērsts. Vaibstos radies skarbums un dziļa skepse. Citādi viņš ir tas pats sirsnīgais un savās izjūtās diferencētais mākslinieks; varbūt klusāks kļuvis un ar lielāku distanci preť cilvēkiem, varbūt mazliet noguris — pēc 2600 km gaŗa brauciena. Gētingenā tas ir 13. koncerts 16 dienu laikā. Arī viņš taču atstājis aiz sevis visu: dzimteni! Pametuma pēdas lasāmas sejā. Gribas ticēt: nomanāmā skepse ir vairogs pret ārpasaules parādībām, lai paturētu veselu visas īstās dzīves pirmavotu — paša radošo dvēseli.

Kā lai cilvēks citādi iztur tagadnes spraigo cīņu? Kā lai citādi panestu dvēseles ceļojumus un nemitīgās pārvertības, kas tik neatvairāmi tuvina vientulībai? Liktenis nejautā, vai mēs viņa gribu pieņemam. Mēs ciešam un mūsu uzdevums ir nesalūzt! Mēs ciešam. Bet kur gan citādi lai rastos jaunās dzīves atziņas un spraigi darbi, ja ne sāpīgos pārmetumos un nemitīgās iekšējās metamorfozēs? Pametumi un pārvērtības ļauj saklausīt pagātnes nestundu skanīgās balsis. Vai dvēseles ilgotais miers nāks ar dzīves pēdējo piepildījumu? Kāds tas būs?

Vai visziņa gudrais smaids un vientuļnieka skepse radusies Fēmarnas salā pie dāņu zemes? Tur, kur nav neviena koka, un visu laiku gaudo vēji. Vēji... Vēji... un atkal vēji... Ūdeņos gulgo un šūpojas tūkstošiem meža gulbju — februārī un martā! Ai, kas tur kaiju! Pasakaini!

Jānis Kalniņš nodrebinās: „Sai salā jau martā viss zied. Tulpju koku zari pārklājas lieliem ziediem. Tie atveŗas kā kallas. Kallas uz koka — sārti baltas. Bet tai pat laikā mugurā jāvelk ziemas mētelis, — tāds vējš!"

Fēmarnā bija daudz ļaužu, kas nekad vēl nav nokāpuši no salas uz cietzemi. Un tomēr Fēmarnā tik maz cilvēku... Vēja salā iecerētas jaunā vijoļkoncerta divi daļas. Nē, pareizāk sakot, to sauc par koncertu vijolei Fa-Ges minorā ar daļām Allegro moderato, Adagio espressivo, Allegro energico. Allegro energico? — Dievs vien to zina, ko tas komponistam maksājis! Cik sevis pārspēšanas! Iepriekšējā daļa taču saucas Adagio espressivo.

Nē, — darbam neesot nekāda programmātiska satura.

Šajā sarunas brīdī mazliet drastiski savu spriedumu pasaka Olafs Ilziņš: „Darbs ir prīmā! Pirmās šķiras kaujas numurs!"

Nu, viņam jau tas būtu jāzina, jo pats vien spēlēs! Ne par velti komponists bieži vien konsultējies pie vijolnieka.

Pēc tam, kad Kalniņš Fēmarnas salu atstājis, pārceļoties pāri tūkstots un divi simts metru platam ūdens klajumam, kas šo krastu šķir no viņējā, radušies citi jaundarbi. Libekas līcī ir tāda vieta „Sicksdorf bei Haffkrug". Te komponists no Fēmarnas nonācis pagājušā gada 16. maijā. Ja ticēt zinātājiem, tad šī Siksdorfa ir bijusi kā apnicīga mīļākā, ar kuŗu ne īsti dzīvot, ne no tās aiziet. Grūtsirdības atmosfairā radušās 12 dziesmas vienai balsij ar Zālītes, Annas Brigaderes un Friča Bārdas tekstiem. Četrām dziesmām pagadījies gaišāks raksturs. Cietzemē komponists arī pabeidzis improvizāciju stīgu kvartetam par divi latviešu tautas dziesmām — Padziedāsim nu, bāliņi! un Zvejnieks mani aicināja.

Kāda veiksme, ja padomā, ka radošam garam šodien trūkst ierosmei nepieciešamo būtisko priekšnoteikumu! Nav ne dzimtenes trauksmainā pavasaŗa, ne arī paša zemes zem kājām. Bez šaubām arī komponistam tagadnes šķietamā bezjēdzība sagādā milzu grūtības. Nākotne šodien vēl šķiet visai nedroša, lai arī aizvien skaidrāk apzināmies tā laika tuvumu, kad atgriezīsimies jaunai dzīvei pie savu mīļo kapiem.

Reiz bija laiki, kad Jānis Kalniņš savas brīvās vasaras pavadīja Mocarta pilsētā Zalcburgā. Zalcburgas dzidrā gaisā radusies mūzikas drāma Hamlets un opera Ugunī. Tās tik bija vasaras! Komponists atmet ar roku: „Tādas vairs nepieredzēt!"

Tai pat 1945. gadā Bad-Zegebergā vijolnieks Ruševics dzimšanas dienā saņēmis Kalniņa velti savai vijolei — Deju, to pašu, ko esam dzirdējuši zem Ilziņa spraigā vijoles lociņa. Otrs mazākas formas darbs vijolei — Klusā stundā — atklātībā pagaidām nav nekur spēlēts. Vai pēc nerakstītas tradicijas arī še pirmtiesības pieder Ilziņam?

Kur palikuši Jāņa Kalniņa agrākie darbi?

„Hamleta partitūras klavieŗizvilkumu paņēmu līdz. Tāpat operas Ugunī klavieŗizvilkums ir paglābies pie zviedriem Stokholmā. Balets Lakstīgala un roze sadega Rīgas Melngalvju namā." — Šiem vienreizīgiem darbiem, acīm redzot, tādi pat likteņi ka mums pašiem.

Vai no paglābtiem darbiem kādu uzvedīs?

„Domāju par savu C-moll simfoniju. Parādīju to Hamburgas filharmoniskā orķestŗa diriģentam Jochumam, kas to apsolījās uzvest. Darba atsevišķās vietas saucas: Larghetto sostenuto, Allegro moderato, Andante espressivo, Allegro con gratia un Allegro. Arī Libekas filharmonijas orķestŗa diriģents Bertolds Lēmanis bija atsaucīgs. Simfoniju iestudēšot pie pirmās izdevības. Nelaime tur atkal tā, ka pašreiz sezonas jaundarbu programma jau bijusi iesniegta militārai valdībai... ar tādiem „jauniem autoriem" kā Čaikovskis."

Tāda ir dzīve. Kas par to?! Jānim Kalniņam privātīpašumā ir laba angļu „Peterson" pīpe, no vislabākā rožu koka darināta. Pīpe palaikam iegrimst tabakas maciņā un kūp. Zili pelēkie dūmi smaržo kā vīrāks. Pīpe mierina.

Enerģijas pilnais Olafs Ilziņš mūs izrauj no pārdomām:

„Lūdzu, vai nevarētu dabūt ūdeni, — vismaz vienu litru?"

Kundze Ilziņa izbiedēta paskatās Olafā: „Neēd tik daudz, Olaf! Fraka nederēs!"

Kāpēc lai Olafs neēstu? Ja garšo? Dzeltenās kaites viņam sen vairs nav. „Esmu pilnīgi vesels. Tā tik bija slimība! Mani nekas neinteresēja!"

Mūsu jauneklīgais meistarvijolnieks ārēji sāk mazliet līdzināties Vašam Pšihodam, slavenam čecham.

Ilziņam vēl tikai 23 gadi. Bet kāda spoža karjēra jau aiz muguras! Ar 16 gadiem Olafs bija Latvijas Valsts konservātorijas laureāts. Mēs sekojām viņa attīstībai un no sirds priecājāmies par katru nākošo panākumu, par katru uzstāšanos neskaitāmos solistu koncertos. Mēs arī sūdzējāmies. Pārmetām sirds trūkumu. Bet nē: Olafs Ilziņš ir līdzīgs jaunam pasaulēs iekaŗotājam, kas sev suverēni pakļāvis ārējo pasauli, daudz domājot par ieksējā daiļuma veidošanu, lasot grāmatas un klausoties citus vijolniekus, salīdzinot un dzirdēto analizējot. Vai kāds no viņa tagadējiem klausitājiem atceras mākslinieku, kāds tas bijis pirms 2 gadiem? Ja kāds šo mūsu slaveno tautieti salīdzina ar pasaules klases vijolniekiem Martī, Hūbermani, Heifecu vai Menuhinu, tad tādi salīdzinājumi Ilziņam dara godu. Ja tehniskā veiksme arī vēl nebūtu atradusi sintezi ar jūtu kvēli un formas izteiksmi, tad jau šodien mēs Ilziņu apbrīnojam kā lielu mākslinieku, kuŗa pilnbriedums tomēr gaidāms vēl nākotnē. Jo labi zinām: aiz milzīgā spara un spēles kaisles vēl tikai raisīsies lielais ziemeļnieku dvēselīgums, lai mākslinieku galīgi ierindotu pašu lielāko vidū. Māksliniekam nemitīgi jāaug, kamēr jūtu strāvojums kā zelta lava atraisīs vijoles smeldzi, kur būs manāma visas pasaules vēju plašā elpa. Svešniecības gados mēs izaugam lieli, ja tādi tiešām esam, un apzināmies savu likteni: palikt par latviešiem!

Tā ir visai laimīga zīme, ja Ilziņa koncertos klavieŗu pavadījumus spēlē Jānis Kalniņš, Latvijas Nacionālās operas kādreizējais diriģents. Šī mākslinieciskā kopdarbība ir labākais, ko vijolnieks sev varējis izvēlēties.

Mazā „mūzikas miļotāju" vienība ir nogurusi. Vakariņas paēstas. Noslēgumā māksliniekus gaida karsta pelde. Vai še nevarētu gadīties pārsteigumi? Vai no aukstā ūdens krāna tik netek verdoši karsts ūdens? — jautā viesi.

„Nē, draugi! Gētingenas latviešu kalnu nometnes vannas istabā ūdeni smeļ no veļas katla. Krānu nemaz nav!"

Ko teikt noslēgumam?

Gan jau viņi abi izdzīvosies pa dažnedažādām viesnīcām, līdz apnikumam mazgājoties karstos un aukstos ūdeņos. Bet kur gan vēl ir tik laba izpēršanās kā pašu māju pirtiņā uz lāvas? — Nekur citur jau balti nekļūsim.

Jānis Sauleskalns

atkal atgūsim savu zemi. Bet mūsu stunda vēl nav situsi. Dieva dzirnavas labi mal, bet — lēni.

Saka gan, ka ticība spējot kalnus pārstatīt un jūŗas izžāvēt, bet ar ticību vien, redzams, nepietiek, lai no mūsu zemes padzītu okupantus. Savai zemei mēs esam ziedojuši arī asinis un dzīvības un tomēr okupācija Latvijā vēl nav beigusies. Tātad arī te mums jāpalaujas uz lielo rietumu demokratiju aizstāvību un uz pasaules taisnības apziņu. Atkal un atkal jāklaudzina pie pasaules sirdsapziņas, lai tā nelauj pastāvēt varmācībai.

Kā to panākt? Varbūt ar gaušanos, ar nevarību? Ar ko mēs būsim savai taisnībai vairāk pakalpojuši — vai ar to, ka drosmīgi iesim pretim dzīvei arī aizjūŗā un neatlaidīgā darbā pierādīsim, ka latvietis ir tā vērts, ka viņu pret netaisnību aizstāv, vai arī ar to, ka vairīsimies no šīs cīņas un paliksim žēlastības maizē tik ilgi, cik vien tas iespējams?

Mana atbilde ir: mums palīdzēs vienīgi darbs! Ar darbu mēs uzcēlām savu zemi. Darbs arī tagad ir mūsu vienīgais ierocis, lai pasaule nostātos mūsu pusē. Darbs būs tas, kas mums garantēs fiziski un morāliski veselu jaunatni, un tāda tā mums dzimtenei jāsaglabā. Tāpēc sadosimies rokās un iesim uz darbu. Ja to mums var dot aizjūŗa — neatteiksimies arī no tās. Meklēsim tikai ceļus un iespējas, lai par daudz neizklīstam un viens otram nepazūdam. Vienosimies visi ap kādu mūsu pašu organizāciju, kam pieder mūsu nedalīta uzticība, un gādāsim, lai neviens nepaliktu aizmirsts, kam palīdzība nepieciešama. Kad Dieva dzirnavas būs beigušas savu lēno, bet taisnīgo malumu, kad mūsu stunda atkal sitīs, tad ne jūŗa, ne jūŗu jūsas mūs neaizturēs rast ceļu atpakaļ uz dzimteni. Jo tālāks un grūtāks būs ceļš, jo stiprākas būs ilgas mājup.

Anna Saulgrieze

FEĻETONS

Ieraksts viesu grāmatā

Pēc „Ausekļa" informācijas, Firtas latviešu koris „Dziesmu Vairogs" 19. martā uzaicināts dziedāt žurnālistiem Nirnbergā. Ārzemju žurnālisti ar dzirdēto bijuši ļoti apmierināti, kas redzams no viesu grāmatas ierakstiem. Turpretim kāds krievu žurnālists grāmatā ierakstījis šādu izteicienu: „Nedzirdēju, bet ja būtu dzirdējis, domāju, ka nepatiktu."

Šis izteiciens iekļūtu vēsturē, ja būtu pareizi sastādīts. Pareizi sastādītam šim izteicienam vajadzētu skanēt tā: „Nedrīkstēju dzirdēt, bet ja būtu drīkstējis, zinu, ka nedrīkstēja patikt."

Vārdu „domāju" žurnālistam savā ierakstā nevajadzēja lietot, jo brīvas preses žurnālistam nekas nav jādomā, bet jāzina, ka tā ir cenzūras darīšana.

No tā mēs varam secināt, ka viesu grāmata nav bijusi pakļauta cenzūrai un tādēļ diezkāda patiesība tur nevarēja izpausties. Mēs nekādā gadījumā nemēģināsim apgalvot, ka, sakarā ar jauko ierakstu viesu grāmatā, žurnālistam pie priekšniecības rastos kādas nepatikšanas. Katrā ziņā šīs nepatikšanas neizceltos, ja žurnālists ieraksta vietā grāmatā būtu vienkārši ievilcis trīs krustus vai vēl labāk — vienu zvaigznīti. Šāds ieraksts būtu nacionāls pēc formas un sociālistisks pēc satura un tam sekotu ordenis un tituls — nopelniem bagātais.

Ja mēs uz mirkli pieņemtu, ka koris „Dziesmu Vairogs" būtu ieradies Nirnbergā no padomju Latvijas, tad krievu žurnālists nekādā gadījumā nedrīkstētu to nedzirdēt, un nekādā gadījumā šis koris nedrīkstētu viņam nepatikt. Ieraksts viesu grāmatā tad skanētu apmēram tā: „Dziļā saviļņojumā noklausījos koŗa skaistajās dziesmās. Šāds kultūrāls izpildījums varēja notikt tikai pateicoties tam apstāklim, ka partija un valdība un pats biedrs..." utt., utt.

Par šādu ierakstu, protams, ordeni un titulu viņš nedabūtu, jo pretējā gadījumā visi krievu žurnālisti staigātu ordeņiem apkārušies un ar tik gariem tituliem kā ķeizariskā nama locekļi. Nepatikšanas, protams, izslēgtas.

Ja kāds tagad mēģinātu aizrādīt, ka viss tas ir tikai mūsu fantazija, tad mēs viņam atbildētu tā: Ja vecos laikos katram baronam drīkstēja būt sava fantazija, tad kādēļ gan tagad tāda nedrīkstētu būt katrai pārvietotai personai?

Drūmais

Par izceļošanu

Esmu viena no tām daudzajām latviešu sievietēm, kas ļoti labi zina, ko nozīmē strādāt ar sakumiem, grābekli vai lāpstu, bet nekad vēl savā mužā neesmu mēģinājusi ar spalvas palīdzību aizstāvēt savas domas avīzē.

Mīlie draugi, kurp mēs ejam? Vai tad tiešām šie mēneši, kopš baudām draudzīgo rietumu demokratiju aizsardzību un ēdam viņu žēlastības maizi, mūs psīchiski padarījuši jau tik nevarīgus, ka uzskatām par savām dabīgām tiesībām sēdēt saliktām rokām, gausties par grūtībām un gaidīt, lai citi par mums gādā? — Sak', pāēduši esam, jumts virs galvas arī, nu tik atspersimies kājām un rokām un nelausim mūs no šā stāvokļa izkustināt, pirms mums kāds neatveŗ ceļu uz dzimteni.

Tā ir nevarības privilēģija! Bet, paldies Dievam, lielākā daļa latviešu vēl ir dzīves un cīņas spējīgi. Un šīs tiesības mēs arī sev prasām. Šiem cīņas spējīgiem nav vis pienākums tūtot bezdarbībā tāpēc, ka mūsu vidū ir arī nevarīgi cilvēki, bet viņu pienākums ir gādāt un pūlēties, kā labāk saslēgties un bruņoties, lai nestundā šie nevarīgie nepaliktu pamesti likteņa ziņā.

Vairāk rakstos apskatītas dažādas iespējamības, ko viena vai otra valsts varētu piedāvāt mums, emigrācijas latviešiem, mūsu pašreizējā stāvokļa atvieglošanai. Dažam mūsu patlabanējā situācija — nogaidīšana līdz kāds atkal atvērs durvis uz dzimteni — šķiet vispiemērotākā. Viņš noraida jebkuŗu citu iespējamību. Un, Dieva dēļ, nepieminēt tikai aizjūŗul Kaut gan taisni šīs aizjūŗas zemes ir tās, kas nepameta mūs mūsu liktenim un kuŗu maizi vēl šodien ēdam. V. Kalniņš pat apgalvo, ka mūsu pienākums būtu noraidīt pat tādu priekšlikumu, ja piedāvātu visiem kopīgu apmešanās vietu aizjūŗā.

Kāpēc?

Vai tad tagad mēs nemītam svešā zemē? Vai neesam izkaisīti gandrīz pa visu Eiropu? Kādas priekšrocības mums še labāk saglabāt savu nacionālo vienību? Ja jau daži mēneši nīkulīgas dzīves paspējuši mums uzspiest tik neatvairāmu nevarības zīmogu, kas notiks tad, ja še dzīvosim vēl ilgāk?

Nevis noraidīsim, bet meklēsim ceļus! Mēs visi raugāmies uz Amerikas pusi un ticam, ka taisnība reiz uzvarēs. Mēs esam pārliecināti, ka reiz

TUR

Padomju Latvijā nodibinātā valsts ārkārtīgā komisija vācu okupācijas noziedzību noskaidrošanai, pēc Rīgas 2. psīchiatriskās slimnīcas ārsta H. Saltupa liecības, konstatējusi, ka 1942. g. 29. janv. vācieši izveduši no slimnīcas vairāk par 350 garā vājo un tos iznīcinājuši. 1. psīchiatriskās slimnīcas ārste V. J. Griķite liecinājusi, ka 1924. g. 14. aprīlī slimnīcā ieradušies „SS-ieši" un aizveduši vairāk par 200 slimnieku. Pēc administrācijas norādījuma, viņa uz slimību lapām atzīmējusi „SS-policijas evakuēti". 1942. g. oktobrī vācieši aizveduši vēl ap 100 psīchiski slimo. Visus psīchiski slimos vācieši nošāvuši Biķernieku mežā. 1941. g. 22. augustā Aglonas ciemā nošauti Daugavpils psīchiatriskās slimnīcas slimnieki — ap 700 pieaugušo un 60 bērnu, to vidū 20 veselu bērnu, kas bijuši pārvesti uz slimnīcu no bērnunama. Kapracis P. A. Vilcāns Daugavpilī liecinājis: „Mierīgo iedzīvotāju masu nošaušana sākās 1941. g. jūlija beigās. Es strādāju par kapraci Vidējā Mežciemā. Mēs izrakām 100 m garu, 3 m platu un 2,5 m dziļu kapu 800—1000 cilvēkiem. Rītausmā pie šī kapa vācieši atdzina nāvei nolemtos, to skaitā arī sievietes un dažāda vecuma bērnus. Sākās nāvei nolemto izģērbšana un aplaupīšana. Skanēja kliedzieni, vaidi un bērnu raudas. Šāva grupām pa 10—12 cilvēku. Pēc tam šāvēji ķērās pie nogalināto apģērbu, apavu un citu lietu dalīšanas. Man, kā kapracim, iedeva dažus pārus zābaku, bikses, frenci un sieviešu galvas lakatu." — 1. maija sociālistisko sacensību konfekšu fabrika „17. jūnijs" sākusi Lielajā piektdienā, visiem fabrikas strādniekiem darbā ierodoties pusstundu pirms parastā darba sākuma. Sekojis mītiņš un darba ražības kāpināšana. Kādā citā fabrikā b. Afanasjeva šajā dienā veikusi 5 dienu darba normu. Laukos sevišķu rosmi sacensībā parādījuši ventspilnieki. Kāda darba zemniece tur piegādājusi pienu ar 160 proc. uzviju, bet kāds zemnieks pārspējis visus rekordus gaļas piegādē — pārsniedzis normu par 300 proc. Mazāk sekmīgi bijuši Čiekurkalna stacijas sliežu bīdītāji, kas normu pārsnieguši tikai par 125 proc. - Padomju Latvijā gandrīz pilnīgi pabeigta kaŗa apstākļos Latvijā izklīdušo iedzīvotāju repatriācija uz viņu agrākajām dzīves vietām. Vienīgi pie Jelgavas, Daugavpils un Cēsu izpildkomitejas paliekot atsevišķas nodaļas, kas kārtošot vēl atlikušos repatriācijas jautājumus. — Par latviešu sarkanās divīzijas gaitām ģenerālmajors Kalniņš pastāstījis: „Latviešu sarkano divīziju formējot, tās sastāvs bija ļoti raibs gan pēc vecuma (pat pāri 50 g. v.), gan arī pēc nodarbošanās. Divīzijā bija mākslinieki Rokpelnis, Lukss, Grigulis, Vanags, prof. Jungs, dir. Smilga, aktieris Zandersons un 2 tautas komisāri — Nurža un Kažemaks, kas abi krita. 1942. g. 5. okt. divīziju pārdēvēja par gvardes divīziju. 1942. 19. okt. Kirchenšteins pasniedza sarkano karogu. Novosokoļņiku rajonā divīzijai izdevās dziļi pārraut vācu aizsardzību. Staļins pavēlēs 2 reizes atzīmēja personālā sastāva varonību. Divīzijai piešķīra nosaukumu „Rīga". Divīzijā vairāk par 15.000 apbalvoto. Padomju varoņa nosaukums piešķirts snaiperam Vilhelmam, kapteinim Orlovam un kritušajam podpolkovņikam Reinbergam. Milzīga nozīme bija partijas organizācijai. Komūnisti gāja pa priekšu un aizrāva līdzi bezpartejskos."

„Valsts ārkārtējās komisijas ziņojums" Rīgā, **„Pausme"** Oldenburgā, **„Latviešu Balss Austrijā"** un **„Laiks"** Nordštemmenā.

Trumens ieteic Panamerikas militāru vienību

Vašingtonā, 8. maijā (AP). — Prezidents Trumens pieprasījis kongresa piekrišanu tādas militāras sadarbības programmai ar citām Amerikas valstīm, „kuŗā ietilptu šo valstu bruņoto spēku apmācīšana, organizēšana un apgādāšana." Kanādas „sadarbība ar Savienotām Valstīm visos kopīgas aizsardzības jautājumos būtu ļoti svarīga." — **Teherānā** princis Firuzs 8. maijā paskaidrojis, ka „pēc ziņām, ko esam saņēmuši, padomju kaŗaspēks pabeidzis Irānas evakuāciju." - **Londonā** angļu apakšnams ar 327 pret 158 balsīm noraidījis Vinstona Čerčila iebildumus pret premjēra Etlija lēboristu valdības priekšlikumu atsaukt angļu bruņotos spēkus no Ēģiptes. Šis bija pirmais gadījums, kad konservātīvie atklāti nostājušies pret Anglijas lēboristu valdību ārpolītiskos jautājumos. Etlija valdība nolēmusi atsaukt angļu armiju no Ēģiptes, lai ievadītu sarunas jaunam alianses līgumam starp abām valstīm. — **Romā** galma ministrs Lucifero paziņojis, ka karalis Viktors Emanuels 3. atteiksies no troņa pirms 2. jūnijā paredzētās tautas nobalsošanas par monarchiju. Pēdējās dienās Romā atkārtoti notikušas monarchistiskas demonstrācijas. 6. maijā sociālistu un komūnistu vēlēšanu sapulcēs piedalījušies apmēram 5000 vēlētāju katrā, bet Palatīna kalnā pulcējušies ap 50.000 demonstrantu ar plakātiem „monarchija ir mūsu vienīgais glābiņš." Pats Viktors Emanuels pa šo laiku Neapoles tuvumā makšķerē. — **Parīzē** franču valdība pēc garākas apspriedes nolēmusi, neraugoties uz tautas nobalsošanas iznākumu un jaunās satversmes projekta noraidīšanu, neatkāpties, bet turpināt valdīšanu līdz vispārējām vēlēšanām 2. jūnijā. — **Helsinkos** izdoti jauni noteikumi jaunkareivju iesaukšanai Somijas miera laika armijā. Paskaidrojumos pie instrukcijas norādīts, ka „draudzīgas attiecības starp Somiju un Padomju Savienību ir nepieciešams priekšnoteikums Somijas neatkarībai un labklājībai." Visiem jaunkareivjiem jāieaudzina izpratne par to, ka „Somija zaudējusi svarīgu territoriju un cietusi smagus zaudējumus kā kultūrālā, tā militārā laukā, pateicoties savai pretkrieviskai nostājai pagātnē." - **Portlendā,** ASV, ar Nobeļa prēmiju apbalvotais ķīmiķis Dr. Langmuirs izteicies, ka atomu bumba ir „nederīga lieta". Viņš noliedzis iespējamību saglabāt atombumbas noslēpumu, jo to tagad varot atklāt katrs kaut cik spējīgs zinātnieks. — **Štutgartā** ģenerālis Klejs (Clay) paziņojis amerikāņu joslas vācu ministriem, ka to kārtošanai nodoti visi administrātīvie jautājumi, izņemot vispārējo politisko vadību vai tādus, kas attiecas uz visām Vācijas joslām reizē. Viņš paskaidroja, ka līdz turpmākam nav paredzēts samazināt maizes devas vācu civiliedzīvotājiem. Arī tad, ja nebūs iespējams turpināt maizes izsniegšanu līdzšinējos vairumos, amerikāņu Militārā valdība rūpēsies par to, lai vispārējās pārtikas devas paliktu līdzšinējā 1275 kaloriju līmenī. — **Londonā** Anglijas pārtikas ministrs paziņojis, ka samazina angļu normālpatērētāju maizes un siera devas un ka tuvākā nākotnē gaidāmi vēl jauni pārtikas ierobežojumi. Arī Austrālija paredzējusi ierobežot maizes devas, lai ietaupītu labību eksportam.

The Stars and Stripes

Armija paskaidro par DP nodarbināšanu

Frankfurtā 8. maijā. — USFET - ASV bruņoto spēku virspavēlniecība Eiropā izdevusi paziņojumu, kas noskaidro pamatprincipus par DP un citu Vienoto Nāciju bēgļu nodarbināšanu, ar to apkaŗojot baumas, it kā amerikāņu militārā dienestā nodarbinot poļu kaŗavīrus.

Paziņojumā teikts, ka poļi sastāda lielāko daļu no Vienoto Nāciju nodarbinātā personāla amerikāņu joslā, bet viņi un citi DP, izņemot Padomju Savienības pilsoņus, strādā par armijas civīliem darbiniekiem. Viņu nodarbināšana okupācijas armijai palīdz atvieglot darbaspēka problēmu.

Paziņojumā teikts, ka vajadzīgā darba veikšanai armija DP dod priekšroku pret vāciešiem. DP nodarbināti principiāli sardzes dienestā. Viņiem nav nekādas militārās apmācības, un viņiem nav tiesības valkāt militārās nozīmes, nedz arī tos apbruņo ar automātiskiem ieročiem. Daļai sargu bija izdotas ASV nepārkrāsotas uniformas, bet, sākot ar piektdienu, visi civīlie sargi drīkstēs valkāt ASV uniformas tikai tad, ja tās būs pārkrāsotas. Amerikāņu joslā nodarbinātās personas saņem tās pašas pārtikas devas, kādas UNRRA izsniedz nenodarbinātiem DP.

The Stars and Stripes

SPORTS

Latvijas vārda popularizēšanai svešniecībā daudz paveikuši mūsu sportisti. Latviešu sporta dzīves vadītājs emigrācijā A. Bērziņš atzinis, ka par sevišķi izciliem sasniegumiem turpmāk piešķiŗama īpaša nozīme sudrabā. Sasniegumus vērtēs komisija, kuŗas sastāvā ir **Lībekas** sporta darbinieki V. Baumanis, K. Šleicers un A. Sparinskis. Laikraksta „Latvju Sports" redakcija savukārt latviešu 1946. g. labākam vieglatlētām dāvājusi balvu — kokgrebumu. Lielākais notikums emigrācijas sporta dzīvē būs projektētie Baltijas tautu sporta svētki Lībekā. Pirms tam domāts organizēt sportistu nometnes. Būtu tiešām jauki, ja visi šie nodomi reālizētos. Šīs jaunās vēstis ir patīkams „mājiens no augšas", kādus gaidījām jau sen. Nav noslēpums, ka vairāk par visu pašreiz trūkst tiešu un plānveidīgu norādījumu, kā mūsu sportistiem strādāt un veikt savus uzdevumus. Tas, kas sasniegts līdz šim, paveikts ar atsevišķu cilvēku entuziasmu. Tagad pienācis laiks darbību saskaņot, un te gaidām mūsu emigrācijas sporta vadības noteiktus norādījumus. Sportisti pierādījuši, ka viņi grib strādāt, un tāpēc tie pelnījuši vislielāko atbalstu. Pirmā lieta, kas kārtojama, ir izraudzīt sporta lietu atbildīgos vadītājus sabiedroto atsevišķās okupācijas joslās Vācijā. Tie būtu pakļauti augstākam sporta vadītājam emigrācijā A. Bērziņam. Tikai pēc tam varēsim runāt par visu pārējo, un nav šaubu, ka kopējā darbā veiksim vēl vairāk (**Arn. Šmits**). — **Hanavas** latviešu nometnē pie sporta kopas pastāv lidmodeļu sekcija E. Štāla vadība. Jaunieši izbūvējuši vairākus skaistus modeļus (**J. L.**). — **Eslingenas** latviešu meistarsacīkstēs galda tennisā bija 99 dalībnieku. Vīriešu vienspēlē uzvarēja Kuga, sieviešu viensp. Mielēna, vīriešu divsp. Čika un Siliņš, jauktā divsp. Mielēna un Siliņš, B klasē Eglītis, C klasē S[illegible]unā Ķuzis (**J. Vārna**). — **Fišbachā** pie Nīrnbergas 5. maijā bija vērtīgu sporta sarīkojumu diena. Latviešu futbolisti uzvarēja beļģus 5:2 (2:0). Vārtsargs Bebris, spēlējot uzbrukumā, ieguva 4 vārtus, bet Šeibelis — 1. Visiem spēlētājiem ir futbola zābaki un labas treniņu iespējas. Viesi — Lauingenas sportisti uzvarēja volejbolā vīriešu un arī sieviešu sacensībās, bet zaudēja basketbolā (**L. Vedējs**). — **Minchenes** DP meistarsacīkstēs meža skrējiena 1500 m distancē uzvarēja latvietis Valdis Teteris, sasniedzot mērķi 300 m pirms 2. vietas ieguvēja (**Gr.**). — **Kleinkēcas** latviešu nometnes šacha turnīrā uzvarēja A. Šteinits, bet B klasē 1. v. ieguva 11 g. v. skolēns J. Bērziņš, atstājot aiz sevis 9 sāncensus. C kl. pārākais bija K. Remess (**J. T.**). — **Glāzenbachas** nometnē Austrijā baltiem ir it spēcīga volejbola vienība. Tajā spēlē latvieši Laļins, Puķītis, Lācis, Vītols, Bērziņš un igaunis Rāgs (**„Latviešu Balss Austrijā"**).

Sludinājumi

Radus no Aizputes apriņķa, Liepājas un Rēzeknes meklē **Kārlis Strauss** no Rēzeknes: ACCU DP Baltic Camp, Hannover-Stöcken (20). 1823

Ltn. Herbertu Būmani, dz. 14. 14. 12., no Balastdambja, Ģipša 1, bija 19. div. Kurzemē, meklē meita un sieva Lidija Būmane: DP Camp 2 „Saule", Geesthacht/Elbe (24). 1824

Par leģ. **Jāni Rūsu,** dz. 26. g., no Salgales Pavasaŗiem un leģ. **Jāni Vanagu** no Mežotnes Vanagiem lūdz z. **Alma Zeidlicka:** 33/135 DP A. C., Camp 135, Meerbeck, Kr. Stadthagen (21). 1826

Par Kuprišiem — Jāni, dz. 19. g. Antonu, dz. 23. g., un Tadeušu, dz. 26. g., lūdz z. tēvs Jāzeps Kuprišs, dz. 95. g.: Latvian DP Camp, Flensburg-Mürwik (24).

Visvaldi **Remkinu,** dz. 23. 8. 4., un Didžu **Strautmani,** dz. 27. 25. 9., abus no Naudītes pag. meklē **Vizma Remkina:** Central DP Camp, 5-52, Würzburg, Bayern (13a). 1828

Paziņas no kaŗa slimnīcām 916, FP 39781, bija Jelgavas pilī, un 4/571, FP 46950, bija Bad-Šandavā, Sutetingā, meklē **Anna Smiltiņa:** Halfingerstr. 33, München 8, Bayern (13b). 1829

Ltn. **Reini Baumani,** dz. 17. g., un v. v. **Laimonu Sakni, dz. 17. g.,** abus no Rīgas meklē **Skaidrīte Baumane:** Central DP Camp, Würzburg, Bay. (13a). 1811

Par **Asju Ekartu,** dzim. Ozolu, Kaunatas mežzini **Pēteri Ozolu,** inž. **Ozolu,** bija Berlīnē, un **Āriju Dombrovsku** lūdz z. **Elmārs Ekarts:** Heutorstr. 5-10, Blomberg, Lippe (21). 1812

Radus meklē **Indulis Zviedrs** no Pabažu Zviedriem: Latvian Camp, IV-115, Rosalie-Kas., Braunschweig (20). 1790

Herbertu Vuškalnu no Rīgas, Blaumaņa 36, m. brālis **Jānis Vuškalns:** Latvian Camp, Hilstett, Neunburg v. Wald, Opf., Bayern (13a). 1816

Robertu Dārziņu no Mazzalves pag., pēd. z. no Tornas, meklē **J. Dārziņš; Kārli Jakubovu** no Rīgas m. brālis **A. Jakubovs:** DP Camp, Eppstr., Würzburg, Bayern (13a). 1813

Par dēlu Pēteri Lejiņu, dz. 23. 1. 2., no Krustpils, 46. g. febr. bijis slimnīcā, lūdz z. Mārtiņš Lejiņš: Latvian-Estonian Camp 10, Sarstedt, Kr. Hildesheim (20). 1814

Radus meklē **Viktors Špīlbergs:** Herrenstall 7, Schleswig (24). 1815

Jelgavas apgt. miertiesn. Valdi Veinbergu, dz. 11. 7. 5., no Ventspils meklē brālis Reinholds Veinbergs: Latvian-Estonian DP Camp 10, Giften/Sarstedt (20). 1830

Par kaŗav. **Jāni Maču,** dz. 25. 11. 6., pēd. z. 45. 2. 3. no Bērentas pie Dancīgas, lūdz z. māsa **Anna Mača:** Weilstrasse 32-3, Esslingen/Neckar, Wttbg. (14). 1831

Par **Franci Vasiļevski,** dz. 10. 13. 9., pēd. z. 44. g. no Lubānas, lūdz z. sieva **Anna Vasiļevska:** Weilstr 30-4, Esslingen/Neckar, Wttbg. (14). 1832

Par 19. div. kaŗav. **Pēteri Lūkinu,** dz. 21. 22. 8. Vitrupē, pēd. z. no Kurz. FP 11861 C, lūdz z. **R. Krūmiņa;** par Grobiņas lid. skolas audzēkni **Induli Visvaldi Krūmiņu,** dz. 21. 7. 3. Rīgā, pēd. z. no Kēnigsbergas, bijis pie zenītart., lūdz z. **Aleks. Krūmiņš:** DP Camp, KWK., D-98 a, Amberg, Bayern (13a). 1833

Par **Helmutu Duklavu,** dz. 21. 29. 12. Rīgā, bija „Gefr. im Auffangsstab in Bauzen", lūdz z. **John's Duklavs:** Mittelthyle bei Friesoythe in Oldenburg (23). 1834

Brāli **Arnoldu Grīnbergu,** dz. 17. g., ar sievu **Frīdu** un dēlu **Rolandu,** no Liepājas, bija Haidebrekā, meklē **Valija Jurjāne:** DP Camp, KWK., G-107 a, Amberg, Bayern (13a). 1835

Hertu Miliju **Krieviņu,** dzim. Lapsu, no Jaungulbenes pag. meklē vīrs **Jānis Krieviņš:** UNRRA Team 295, Latvian Camp, Seedorf, Post Zeven, Bez. Bremen (23). 1836

Ernestu Krastu, dz. 05. g. Aizviķu pag., no Rīgas, Maiznieku 2-4, meklē brālis **Rūdolfs Krasts:** Baltic Camp, Henchstr. 8, Hochfeld, Augsburg, Bayern (13b). 1837

Māsu Alīsi Vilsoni, dz. 05. 5. 1., un māti Matildi Grandbergu, dz. 76. 2. 2., no Rīgas, Miera ielas, 45. 15. 9. bija Lignicas apkārtnē, meklē Irmgarde Jansone: Heutorstr. 5-11, Blomberg, Lippe (21). 1838

Emīliju Stūri, dz. 00. 5. 5., no Priekules meklē brālis **Hugo Putiks:** Baltic Camp, Wörth-Kaserne, Geismarlandstr. 22, Göttingen (20). 1839

Par kar. **Viktoru Zvirgzdu,** dz. 23. 21. 1. Rubenes pag., bija Skaistlauka art. p. 19. div., lūdz z. vecāki: **J. Zvirgzds,** Latvian DP Camp, „Cerība A", Camp 7, Holzen, Kr. Holzminden. 1794

Par dēlu kaŗ. **Ēvaldu Ozolu,** dz. 26. 3. 11. Daugavpilī, no Krustpils pag., pēd. z. no Kurz. 45. g. martā, lūdz z. **Alvīne Ozola:** Latvian DP Camp, Bahnhofstr. 15/5-18, Neunburg v. Wald, Bayern (13a). 1795

Piederīgos meklē **Eduards Grigaluns,** dz. 15. 19. 10. Liepājā: DP Hospital 2002, B 5-126, Gauting bei München, Bayern (13b). 1796

Piederīgos, draugus un paziņas no Ērgļiem un Rīgas meklē **Jānis Andriksons; Irmu Birzgali, Lidiju Stebuliņu** no Rīgas un zobārsti **Ilzi Melnalksni** no Kandavas meklē **Zenta Šmelte:** DP Camp, Oberkassel bei Bonn, Siegkreis (22). 1797

Par **Gustavu Butuli,** dz. 00. 4. 6., no Rīgas, Puškina 1-59, pēd. z. 45. 6. 3. no Dancīgas, lūdz z. sieva **Alma Butule:** Weilstr. 36-4, Esslingen/Neckar, Wttbg. (14). 1798

Par **Pāvilu Palmbachu,** dz. 13. 6. 12. Mārsnēnos, un **Jāni Palmbachu** no Mārsnēniem, bija būvp. Tornā, pēd. z. no Pomerānijas, lūdz z. māsa zobārste **Meta Timrota:** DU 766, Baltic Camp, Velbert, Rheinland (22). 1799

Rolfu Timrotu no Rīgas meklē sieva **Katrīna Timrota:** DP Latvian Camp 7, Schwarzenbeck bei Hamburg (24). 1800

Par kār. Laimoni Vanagu, dz. 26. 6. 6. Ventspilī, pēd. z. no telegr. skolas Stendālē, pēc kam it kā sūtīts uz Kurz., lūdz z. Anita Rūmane: bei Oma Kruse, Blunk bei Bad Segeberg (24). 1801

Par arm. izp. Jāni Lapsu, dz. 19. 13. 5., no Valmieras lūdz z. brālis Edmunds Lapsa: Bruchstrasse 5-26, Blomberg, Lippe (21). 1802

Par brāli leģ. **Jāni Valdbergu,** dz. 24. 22. 1. Vecpiebalgā, 45. g. marta sāk. bijis 3. būvp. pie Štetīnes, un brālēnu **Vili Smildzēnu** no Rīgas, Meža parka, pēd. z. 45. g. martā no Solpkes, lūdz z. **Vilma Lapsa;** par leģ. **Jāni Lapsu,** dz. 06. 17. 3. Stāmerienē, 44. g. dec. bijis Tornā, lūdz z. brālis **Valdemārs Lapsa;** par kpt. **Albertu Puķi-Puķīti,** dz. 04. 19. 9. Rīgā, bija „Ausbildungs u. Ersatz-Batl. 15" Bērentā? pēd. z. no Vislas grīvas 45. 8. 4., lūdz z. sieva **Vera Puķe-Puķīte** (Vedback, Henriksholm, Danmark). Rakstiet **Vilmai Lapsai:** Latvian DP Camp, H. S, St. Jürgenstr. 1, Schleswig (24). 1803

Par Jāni Ziemani, dz. 26. 23. 6., no Odzienas pag., bija 15. div., FP 32595, lūdz z. Marta Ziemane: DP Camp, Latvian Group, Schwarzenbeck (24). 1804

Leģ. **Pēteri Lāci,** dz. 12. 25. 2., no Rīgas, Rumpmuižas 13, meklē **Alberts Lācis:** Altstuttgarterstr. 7—4, Esslingen/Neckar, Württemberg (14). 725

Tēvu **Jāni,** māti **Augustīni** un māsu **Elīzi** meklē **Roberts Čapus:** Latvian Red Cross, Uhlandstr. 7, Esslingen-Neckar, Wttbg. (14). 2023

Skol. **Fanniju Burkēvicu** no [illegible] Biķernieku ielas, meklē **ltn.** [illegible] **Cekuliņš,** Marlistr. 87 a, Lübe[illegible]

Par kapr. **Hariju** Zigurdu [illegible] 22. 31. 7. Rīgā, Lapu 14/16, b[illegible] div., 45. g. janv. pie Dancī[illegible] z. **Helga Grasmane:** bei Bü[illegible] ster Meier, **Kagers 30, Kr. St**[illegible] Bayern (13a).

Piederīgos meklē **Alfreds** [illegible] **Avotiņš,** dz. 19. 7. 2., no Bir[illegible] veŗiem: UNRRA Team 128, [illegible] Camp 267/b, Orbeck über O[illegible] (23). [illegible]

Arvīdu Melli, dz. 23. 10. 10. **Līvb**[illegible] no Džūkstes Kāršām, FP 38776 [illegible] meklē māsa **Ērika Melle** (tagad [illegible]nalksne): Latvian DP Camp, L[illegible]bühlstr. 1, Landshut, Bay. (13b). [illegible]

Radus meklē **Fricis** Fabian[illegible] no Rīgas, Kuldīgas ielas: St[illegible]terstr. 26-3, Esslingen/Neckar, [illegible] (14). [illegible]

Par **Viktoru Kalniņu,** dz. 11. [illegible] no Rīgas, bija mūziķis vltn. [illegible] orķ., lūdz z. māte **Otīlija** [illegible] UNRRA Team 133, DP C[illegible] D-105, Amberg, Bayern (13a). [illegible]

Bruno Nesauli, dz. 24. g., [illegible] pag., **Romanu Villeru,** dz. 22. [illegible] Rīgas un skolotāju **Ādolfu Švā**[illegible]gu, dz. 18. g., no Jelgavas [illegible] **teris Vītols:** DP Camp, A[illegible] Stöcken, **Hannover.** [illegible]

Kurelieši, atsaucieties! Par [illegible] **Rušmani,** dz. 25. 26. 11. Se[illegible] **Kārlis Rušmanis:** DP Ca[illegible] Stre[illegible]berg, Kr. Ebermannstadt, Bay. (13b). 1357

Bij. kapr. **Jāni Lindenfeldu,** dz. 12. 23. 2. Rīgā, meklē sieva **Hilda Linde**[illegible]**felde:** Becelaera-Kas., Bl. IV, Essl[illegible]gen/Neckar, Wttbg. (14). 1478

Aldoni Grebzdi, dz. 24. 1. 8. Rīgā, bija 15. div., meklē māte Emma Rapa: Baltic Camp, Waldersee-Kas., Itzehoe (24). 1568

Kārli Dimzu, apm. 50 g. v., no Kursīšu Birzniekiem meklē **Jānis Dimza,** kas bija vācu konc. nom. Dachavā Latvian Camp 1, Lauingen/Donau, Bayern (13b). 2156

Brāli **Arvīdu Reisu,** dz. 18. g., meklē **Alfreds Reiss;** radus un paziņas meklē **Jānis Balodis,** dz. 17. 15. 11. Krustpils pag.: brāli **Alfredu Kauķi** no Viļakas Purvzālēm meklē **Vilis Kauķis:** UNRRA Camp 12, Salzburg-Glasenbach, Oesterreich.

Radus un paziņas meklē **Rūdolfs** un **Elza Kiesneri** un **Osvalds** un **Nora Stuči:** UNRRA DP Camp, Spittal-Drau, Kärnten, Oesterreich.

Par gaisasp. izp. **Anatoliju Veldi,** dz. 26. 19. 5., 45. g. janv. bija Sudetijā, 7 km no Peanas, lūdz z. vecāki: **Roberts Velde,** Dreschnegstr. 6 b, Villach, Kärnten, Oesterreich.

Jāņa Mackara ģimeni no Liepājas, **Bāriņu 39,** meklē **Alma Štrekere** no **Rīgas:** Pollhopfstrasse 21-5, Villach, **Kärnten,** Oesterreich.

Karavīri! Par Nikolaju Florencu, dz. **23, 30. 8. Rīgā, bija 5. Latg. pion. būvbatlj. Kurzemē, FP 19208 D, lūdz z. māte Marija Florence:** Latvian Red Cross, Salurnerstr. 5, Innsbruck, **Tirol,** Oesterreich.

Radus un draugus meklē zeltkalis **Kārlis Ozols** ar sievu **Annu,** dzim. **Lapsu,** no Rīgas: Burgfried 150, Hallein b. Salzburg, Oesterreich.

Elženu Kurpnieku, dz. 25. 9. 12. Jelgavā, bija latv. leģ. Brusā pie Konicas, Stendalā un Neibrandenburgā, meklē māte **Tatjana Kurpniece:** Reinhausen 5, Gasthof „Post", Regensburg, Bayern (13a). 1676

Dēlu kar. **Evaldu Šūmani,** dz. 21. 14. 11. Gulbenē, pēd. z. 44. 14. 11. no Tornas, meklē **Rūdolfs Šūmanis:** Ammerländer Heerstr. 167, Oldenburg (24). 1780

Beļģijas karavīri! Dēlus kar. **Aivaru Suksi,** dz. 25. 14. 9., pazudis bez vēsts 45. g. 27. 1. pie Nakelas, gaisasp. izp. **Pēteri Suksi,** dz. 28. 4. 2., un tā draugu **Vitaliju Vitenbergu,** dz. 27. g., abi līdz 45. 4. 3. bija Kurz., Ventsp. apk., meklē **Vilma Sukse:** Würzburgerstr. 5/II, Ansbach, Bay. (13a). 1945

Sievu **Lūciju Lauci,** dz. 00. 30. 10., un meitas **Austru** Olitu, dz. 28. 28. 5., **Ligitu** Lūciju, dz. 29. 24. 6., un **Aģitu** Skaidrīti meklē **J. Laucis:** DP Camp „Venta", St.-Jürgener-Str. 5, H. S, Schleswig (24). 2098

Kar. **Jāni Bērziņu,** dz. 22. 28. 12., no Rīgas, Ģertrūdes 20-15, pēd. z. no Kēnigsbergas, meklē māsa **Maiga Kleina,** dzim. Bērziņa; **Zentu Kleinu,** dz. 2. 29. 1. Cēsīs, m. brālis **Kārlis Kleins:** DP Center, Wurzach, Wttbg. (14). 2122

Alfredu Dragonu, dz. 07. g. okt. Palsmanes pag., no Rīgas, Talsu 32-9, pēd. z. no Kēnigsbergas 45. g. janv., meklē māsa **Karlīne Cervinska:** Riedhauserstr. 19, Laulngen/Donau, Bay. (13b). 2128

Alfredu Moti no Pociema pag., **Kārli Eduardu Moti** no Cēsīm, **Arvīdu Ārgali** no Rīgas un **Betiju Apsīti** no Limbažiem meklē **Jānis Mote** no Limbažu mežniecības. Rakstiet Fricim Šīferam: DP Camp, Bahnhofstr. 147, Haag, Bayern (13b). 2129

Gaisasp. izp. **Laimdotu Bisnieku,** dz. 27. 8. 9., meklē brālis kar. **Bisnieks** (6064971); piederīgos m. **Mateuss Strapcāns,** dz. 22. 19. 9. Viļakā; sievu **Zentu Ozoliņu,** dzim. Liepiņu, dz. 24. 7. 6., **Annu** un **Jāni Graudiņus** no Rīgas, Matīsa 82-23, m. gren. **Kārlis Ozoliņš** (31 g 7079498). Rakstiet: PW Rgt. 2, PW Comp. 13, PWE 29-1, Camp Dachau, Dachau, Bay. (13b). 2130

Jāni un Almu Stumbiņus no Biržu Biķerniekiem, **Aleksandru Rupsneju** no Biržu Ķesterariem un **Pēteri Kazubernu** no Biržu Lielpumpiem meklē **Arvīds Zvaigzne:** 1203 DP A. C., 1203/E Camp, Flensburg (24). 1455

Sievu **Mariju Lejnieti,** dzim. Ezi, 33 g. v., ar 6 g. v. meitiņu **Silvu** un māti **Amaliju Lejnieti,** dzim. Savicku, meklē vīrs. Rakstiet: Latvian Red Cross, Uhlandstr. 7, Esslingen-Neckar, Wttbg. (14). 2133

Leģ. **Alfredu** Gustavu **Pētersonu,** dz. 25. 21. 12., no Rīgas, Liepājas ielas, bija 15. div. 33. p. 14. prett. rotā, pēd. z. 45. g. janv. no Tuškovas, meklē māte **Marija Pētersone:** DP Camp, Infanterie-Kas., Würzburg, Bayern (13a). 2136

Sievu **Valiju Lejiņu** un meitas **Edītl, Aiju** un **Nīnu** meklē **Felikss Lejiņš** (B 97413); sievu **Elzu Vucki** m. **Vilhelms Vucke** (B 92189); sievu **Amaliju Šagati** un dēlus **Horstu** un **Klausu** m. **Jozefs Šagats** (B 34079); sievu **Līnu Zintiņu,** dzim. Mierkalni, m. **Arvīds Zintiņš;** sievu **Elzu Betši** un meitu **Astru** meklē **Antons Beiši** (744622); sievu **Antoniju Milleri** no Rīgas meklē **Vladimirs Millers** (N 735903); sievu **Olgu Krauzi,** bija Idasheimā pie Pozenas, m. **Alberts Krauze** (B 108728); sievu **Benitu Henkeli** ar meitām **Hildegardi** un Irmgardi, bija Hohenzalcā, meklē **Persijs Henkels** (B 267815). Visu šo meklētāju adrese: No. 2 P. O. W. Camp, Toft Hall, Knutsford, Cheshire, Great Britain. 2137

Jāni Bērtiņu, Robertu Brikmani un **Imantu Stupinski** no Palsmanes pag. meklē **Elmārs Bērtiņš,** Latvian Camp, Kleinkötz bei Günzburg, Bay. (13b). 2134

Piederīgos meklē **Hugo Sarņeckis,** dz. 26. 24. 8., no Rīgas, Līvciema 8: Latvian Hospital, Marlistr. 10, Lübeck (24). 2135

Jāni Kikauku, dz. 25. 17. 5. Vipes pag., un **Jāni Kikauku,** dz. 85. 22. 3., no Siliņu stac. meklē **Emīlija Kikauka:** DP Camp, Streitberg, Kr. Ebermannstadt, Bayern (13a). 1358

Par Andreju Stobovu, dz. 16. 29. 11. Vārkavas pag., bija Januma p. Vācijā, lūdz z. māsa Marija Drikite: A. C. 1216, DP Camp, Meesen-Kaserne, Bl. 10—28, Lübeck (24). 2014

Kaķavīri! Par kapr. Vili Eichmani, dz. 20. 13. 2., no Rūjienas, bija Sofienvaldē 45. g. febr., FP 15044-7, lūdz z. Pēteris Eichmanis: Baltic University, Holstentor 1, Hamburg (24). 2030

Par dēlu kapr. Jāni Ādolfu Sēkliņu, dz. 11. 28. 6. Trikātas Škērkalnā, no Alojas, pēd. z. no Konicas, kur it kā bijis būvp., lūdz z. Emma Sēkliņa: Latvian Camp 9, Winnert über Husum (24). 2031

Par **Jēkabu Punģīti,** dz. 12. 30. 10. Mangaļu pag., p. z. no Iecavas 44. g. jūl., lūdz z. māsa **Veronika Kampara.** L. atsaukties radus un paziņas. Seebach 58, Post Seebach bei Villach, Oesterreich. 2008

Par Laimonu Upmali, dz. 22. 29. 10., 45. g. janv. Bērentā, Ers. u. Ausb. Btl. 15 (lett. 1), Kranken-Rev., Voldemāru Ritumu, dz. 00. 29. 1., FP 33035 E, un Helmutu Ritumu, dz. 25. 10. 10., FP 36426 BR, lūdz z. Augusts Upmalis: Latvian Camp „Mežotne", Tirpitzstr., Dobbenteich, Oldenburg i. Oldbg. (23). 1636

Gaisasp. izp. Ilgvaru Lūsi, dz. 27. 1. 3., bija Mindenē, Westf., meklē māte Emma Lūse; bij. kar. Vili Rudzi, dz. 24. 8. 1. Meirānu pag., m. māsa Lilija Skrīvele: Latvian Camp 9, Winnert über Husum (24). 1640

Radus meklē Elza Rozenkalna: Alsenstr. 36, Bielefeld. 1643

Aleksi Jurgensonu ar sievu un meitu no Rīgas meklē **Leonīds Stiebriņš,** — rakstiet Lidijai **Bogdanovai;** dēlu kar. **Luciānu Nukšu,** dz. 26. 5. 5., bija Januma p., meklē **Elza Nukša;** meitu **Gaidu Eglīti,** dz. 21. 5. 1. Vecsaules pag., pēd. z. no Rubnikas Augšsilēzijā 45. 15. 1., m. **Jūla Eglīte:** DP Camp, Jägerkaserne, Eichstätt, Bay. (13a). 1780

Par brāļiem **Eduardu Drejeru,** dz. 17. 8. 6., **Jāni Drejeru,** dz. 21. 1. 4., **Mikeli Drejeru,** dz. 27. 1. 10. un māsu **Vandu Drejeri,** dz. 16. 7. 1., visi no Rēzeknes, lūdz z. māte **Sofija** Drejera un māsas **Staņislava** un **Josefa:** Königstr. 105, Fürth, Bayern (13a). 1724

Dēlu **Laimoni Ezergaili,** dz. 23. 18. 11., no Kauguru pag. meklē **Jānis Ezergailis:** Latvian DP Camp, Grosshabersdorf, Kr. Fürth, Bayern (13a). 1700/01

Māti **Mariju Brandu,** dz. 92. 12. 4., no Grobiņas, pēd. dz. v. Saalfelden-Kechlbach bei Salzburg, Austrijā, meklē **Regīna Sabule; Voldemāru Dinvietu,** dz. 09. 26. 1. Kazdangā, no Turlavas Klavām, 44. g. 8. 10 no Liepājas aizsūtīts uz Vāciju, bija Hallē, Thüringen, meklē **vecāki, brālis** un **māsa:** Latvian Camp, Alt-Garge bei Bleckede/Elbe, Kr. Lüneburg (24). 1704/05

Dēlus **Imantu Jakstiņu,** dz. 18. 4. 12., un **Mintautu Jakstiņu,** dz. 22. 30. 12., pēd. z. 45. g. febr. no Kurz. fr., meklē māte **Lidija Jakstiņa:** DP Camp, Büdingen (16). 1706

Par Arvīdu Kraukli, dz. 19. 1. 22., bij. 19. div. Kurzemē, lūdz z. sieva Aina Kraukle: DP Camp, Meerbeck, Kr. Stadthagen (21). 1712

Bij. leģ. **Alfredu Dombrovski,** dz. 23. 19. 4., no Rīgas, kas skaitījās maj. Lapaiņa kaujas gr., meklē māte **Viktorija Dombrovska:** UNRRA DP Center „Insula", Berchtesgaden/Strub, Obb. (13a). 1713

Radus un paziņas meklē **Eduards Tramdaks** no Grobiņas, dz. 25. 13. 8.: Latvian Labour Coy., Seghorn über Varel in Oldenburg (23). 1715

Raimondu Zariņu, dz. 28. 23. 5., no Rīgas, Kr. Barona 3-2, meklē **Jansonu** ģimene: Latvian DP Camp 2, Schillerstr. 6, Buxtehude (24). 1718

Par techn. **Laimoni Šmitu** no Ierikiem, no Kurela gr., lūdz z. **Berta Šmita:** Walderseestr. 33-3, Lübeck (24). 1720

Par brāli **Leonīdu Hornu,** dz. 17. 23. 8., pēd. z. 45. g. martā no Drezdenes, lūdz z. **M. Stabule:** Ludwigstr. 10, Fürstenfeldbruck b. München, Bay. (13b). 1721

Radus meklē **Vilis Mikelsons** no Lauberes pag. un **Artūrs Tvintikis** no Gārsenes pag.: DP Camp „Cerība", Holzen, Kr. Holzminden (20). 1725

Vandu Sparsku, dz. 22. 13. 1., un **Irēni Sparsku,** dz. 32. 6. 2., bija Drēzdenē, meklē **Rolands** un **Virginija Drieže,** dzim. Sparska: bei Max Bürger, Landolin-Pl. 4, Esslingen/Neckar, Wttbg. (14). 1737

Antonu Bričenoku, dz. 13. 11. 3. Asūnes pag., 15. div. smag. art. p. kapr., meklē sieva **Anna Bričenoka; Guntaru Zemītānu,** dz. 27. g. Vidsmuižā, un **Antonu Patmalnieku,** dz. 22. g. Asūnes pag., meklē **Alfreds Stikuts.** Rakstiet Annai Bričenokai: Neutorstr. 114-5, Blomberg, Lippe (21). 1726

Gaisa aizs. izp. Astrīdu Kelli, dz. 28. 2. 4., no Alūksnes un ārsti Elzu Kureli-Rozenvaldu, dz. 00. g. 26. 4., no Rīgas, m. Oto Kelle: Latvian Committee, Asylstr. 10, Weiden, Opf., Bayern (13a). 1739

Kapr. Jūlija Eduardu Vēveri, dz. 08. 9. 2. Sinoles pag., FP 24300 c, bija Liepājā, Luftschutzpol., meklē sieva Lilija Lūcija Vēvere, dzim. Briede, no Rīgas, Rumpmuižas ielas: Kapuzinerstr. 23, Bamberg, Bay. (13a). 1746

Valentīni Sakni no Ventspils un piederīgos meklē **Anna Irbīte** no Rīgas, Čiekurkalna: DP Center, Aufbauschule, Amberg, Opf., Bayern (13a). 1747

Radus un paziņas meklē **Ernests Zeiberliņš** no Aizputes pag.: DP Camp, 8-26, Fliegerhorst, Memmingen, Bay. (13b). 1730

Par ltn. agr. **Albertu Vītolu,** dz. 14. 15. 10. Viesītes pag., pēd. z. no Kurz. 45. 16. 1., lūdz z. sieva **Eleonora Vītola:** Schillerstr. 13, Esslingen/Neckar, Wttbg. (14). 1658

Par **Liviju Ābolinu,** dz. 23. 16. 7. Sigulda pag., un viņas vīru **Teodoru Āboliņu** no Jumpravas pag. Āboliem lūdz z. **Jānis Krastiņš:** Latvian Camp Giften, Sarstedt, Kr. Hildesheim (20). 1731

Kaķav. **Briedi** no Kurzemes vai citus biedrus, kas bijuši Brukbergas slimnīcā no 45. 14. 2. — 7. 4. kopā ar kaķav. **Leonu Meieru,** dz. 19. 26. 4., lūdz rakstīt **Almai Meierai:** DP Camp, Meerbeck, Kr. Stadthagen (21). 1646

Gustavu Butuli, dz. 00. 4. 7., no Rīgas, Puškina 1-59, pēd. z. 45. 6. 3. no Dancīgas meklē meita **Astra Butule:** Weilstrasse 36-4, Esslingen/Neckar, Wttbg (14). 1659

Par leģ. **Nikolaju** Eduardu **Ozoliņu** no Valmieras, dz. 25. 18. 11., pēd. z. no Štetines 45. 20. 2., lūdz z. māte **Olga Ozoliņa:** Weidenstr. 11, Sindelfingen, Wttbg. (14). 1660

Aleksandru Grāvīti, dz. 14. 13. 3., no Rīgas, Brīvības 103—8, meklē māsa **A. Ozoliņa,** dzim. Grāvīte; radus un paziņas m. **Olga Rebane,** dz. 20. 28. 6., no Rīgas, Bāriņu 7—37: DP Camp 18, Barkenstr. 26, Greven. 1668

Radus meklē **Alberts** un **Erna Grosi** no Rīgas: DP Camp, Frankfurterstr. V-2, Würzburg, Bayern (13a). 1714

Radus meklē **Augusts Osis** no Kārļu pag.: Urbanstr. 179, Esslingen/Neckar, Wttbg. (14). 1506

Kapr. **Laimoni Bērziņu,** dz. 24. 11. 3., bija maj. Rēberga art. p., pēd. z. no Hēlas puss., meklē māsa **Mirdza Bērziņa:** Latvian Camp, KWK., Amberg, Opf., Bayern (13a). 1741

Par brāļiem Jāni, dz. 09. g., no Siguldas pag. un **Aleksandru Akulu,** dz. 12. g., no Rīgas un sievasbrāļiem **Jāni,** dz. 03. g., no Siguldas un **Aleksandru Kapiņu,** dz. 09. g., no Rīgas, lūdz z. Voldemars Akula no Rīgas: DP Center, Bl. 70, Meerbeck, Kr. Stadthagen (21). 1822

Par **Lielbriežu ģimeni, 45. g. febr.** bija Kr. Bütow i. Pom., lūdz z. dēls **Georgs Lielbriedis:** DP Hospital, Borghorst (21). 1768

Piederīgos, draugus un paziņas meklē Arvīds Barbaks, dz. 07. 30. 9., no Rīgas, Voldemārs Kūšinicevs, dz. 26. 20. 1., no Rīgas, Alfreds Ziemelis, dz. 13. 6. 6., no Liepājas un Pauls Gusmanis, dz. 18. 16. 3., no Drustu pag.: Latvian Labour Coy, Seghorn über Varel in Oldenburg (23). 1778

Par kafav. Alfredu Gulbi no Rīgas, dien. Konicā, lūdz z. māte Ernestīne Gulbe no Rīgas, Aizsargu ielas: Latvian Camp, 1203/E DP A. C., Flensburg-Mürwik (24). 1616

Kar. **Arvīdu Reiteru,** dz. 17. 27. 3., no Kuldīgas, bijis Neuendett. slimn. pie Ansbachas, meklē sieva **Alma Reitera:** Latvian Camp, Stuttgarterstr. 28—5, Esslingen/Neckar, Wttbg. (14). 1331

Manfrēdu Vēzi no Rīgas, dz. 14. 4. 7., meklē sieva Lidija Vēze: Latvian Camp, Fischbach bei Nürnberg, Bayern (13a). 539

Radus un paziņas meklē **Lidija Bremšmite** no Rīgas: Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bayern (13b). 1871

Radus meklē **Alma Rone,** dzim. Narba, un **Elfrīda Rogovska** no Rīgas, Marijas 28-17: DP Camp 364, Argonnerkaserne, D-91, Soest (21). 1821

Par 19. div. dižkar. Aleksandru Vīksni, dz. 22. 16. 9., no Rīgas lūdz z. vecāki S. un J. Vīksnes: Engelstr. 38, Schwenningen/Neckar, Wttbg. (14). 1439

Kaķavīri! Par stud. inž. **Aleksandru Udri,** dz. 19. 30. 10. Tukumā, FP 33595, pēd. z. 45. 17. 2 no Kurz., lūdz z. **Marta Trautmane:** Latvian DP Camp, Liebigstr. 10-5, Mannheim (17a). 1760

Par dēlu Arni **Kalniņu,** dz. 20. 14. 11., dien. Rīgas polic. p. Tornā, pēd. z. no Stolpes slimn. Pom. 45. 26. 2., lūdz z. **Otomārs** Kalniņš no Cesvaines. DP Camp Hochfeld, 29/3, Augsburg, Bay. (13b). 1818

Par vīru v. v. cand. iur. **Vili Līventāiu,** dz. 10. 1. 8., no Rīgas, bija Bērentā, Unterführerlehrgang, lūdz z. **Elga Līventāle:** Latvian DP Camp, Marktredwitz, Bayern (13a). 1744

Frici Meieru, dz. 20. g. Liepājā, bija 5. Schw. Fl.-Ers.-Bat. Breslau, meklē žēls m. **Velta Andersone:** DP Hospital 3, Jägerhausstr. 26, Heilbronn/Neckar. 1748

Par kapr. **Arturu Draudiņu,** dz. 23. 1. 5. Sidgundā, pēd. z. 45. g. aprīli no Neibrandenburgas apk., lūdz z. brālis **Jānis Draudiņš:** DP Camp Rebdorf b. Eichstätt, Bay. (13a). 1750

Par māsu **Ausmu Grigāni,** dz. 22. 29. 6., Rīgā, lūdz z. **Millija Jansone:** Latvian Camp, Luitpoldschule, Tirschenreuth, Bayern (13a). 1756

Vilhelmīni Siliņu, dz. 23. 6. 27., un **Maksi Hartmani** no Bauskas pag. meklē **Arnolds Siliņš:** Latvian Agricultural School, Alt-Erfrade üb. Bad Segeberg (24). 1757

Jēkabu Leju, dz. 06. 10. 4., no Liepājas, bija 15. div. ork. Vācijā, meklē sieva **Lidija Leja:** Latvian DP Camp, Altneuhaus bei Vilseck, Kr. Amberg, Bayern (13a). 1525

Arvīdu Dravnieku, dz. 14. g. Svītenes Dravniekos, bija robežaps. p. ork. Kandavā un Grīvā, un ltn. **Augustu Apsi** no Rīgas, bija Res.-Laz. Braunsberg, Ostpr., meklē **Zenta Štengele; Ausekli Štengeli,** dz. 13. 16. 2. Svītenes Plikēnos m. brālis **Valdis Štengelis; Olgu Kiruli** ar dēlu no Alsvikiem m. vīrs **A. Kirulis; Laimoni Birznieku,** dz. 23. 27. 5., m. vecāki, — rakstiet **J. Birzniekam;** piederīgos m. **Anna Kalnāja,** dz. 02. 30. 11., no Bauskas, Plūdoņa ielas; gaisasp. izp. **Arvīdu Plintmani,** dz. 27. 4. 10., FP 47362-L, m. vecāki — **J. Plintmanis:** Baltic Camp, Rosalie-Kaserne, Braunschweig (20). 1784

Par kuģu inž. **Aleksandru Balodi,** dz. 08. g. Rīgā, vid. auguma, kalsnējs, ātri runā, 45. g. dec. atbrīvots no güst. nom. Putlosā, lūdz z. **Eduards Niedre:** Baltic Camp, Rosalie-Kas., Braunschweig (20). 1785

Kaķ. Jāni Zeidleru, dz. 24. 10. 3. Aizputē, pēd. z. no amerikāņu gūsta Tīringā, meklē tēvs Ansis Zeidlers: Landschreiberstr. 21, Stuttgart-Sillenbuch, Wttbg. (14). 1787

Par 15. div. virsn. v. **Frici Raitumu** no Kuldīgas, bijis kādā būvpulkā un ielenkumā pie Tornas, lūdz z. svainis **Ādolfs Gusts:** Junkerslager, Bettenhausen, Kassel (16). 1568

Ernestu Blūzmani, bija Vīnē, un **Olgu Blūzmani,** bija Traunšteinā, Triftweg 38, meklē dēls **Alberts Blūzmanis:** Baltic Camp, Hammerweg bei Weiden, Opf., Bayern (13a). 1792

Kaķ. **Jāni Bērziņu,** dz. 24. 28. 6., no Carnikavas Piejūrām un brāli **Valdi Bērziņu** meklē **Katrīna Stroda:** Schlössleweg 1, Kempten, Bay. (13b). 1793

Brāli **Kārli Alu,** dz. 21. g. meklē Edgars Als no Nogales pag.: Latvian Camp, Hohnsen, Kreis Hameln (20). 1703

Kaķavīri! Par v. v. **Eriku Kauliņu,** dz. 18. 26. 1. Rugāju pag., pēd. z. 45. g. marta sākumā, — braucis no 19. div. uz virsnieku kursiem, lūdz z. sieva **G. Kauliņa:** DP Camp, U-schule, 2 N, Neustadt i. Holstein (24). 2076

Helmaņus — Indriki, apm. 65 g. v., Katrīni, apm. 60 g. v., un Indriki Voldemāru, dz. 18. 23. 7., no Jēkabnieku pag. meklē **Ambrozijs Ancveriņš:** Degerlocherstrasse 6, Stuttgart-Sillenbuch, Wttbg. (14). 1556

Par vīru Žani Skulvi no Talsiem, dz. 08. 27. 5., bija polic. p. „Rīga", lūdz z. sieva **Elza** un dēls **Tālivaldis:** Stuttgarterstr. 29—4, Esslingen/Neckar, Wttbg. (14). 1684

Pastmarku kollekcionārus lūdz pa- ņot savas adreses: no visām 4 Vācijas joslām — Kārlim Medniekam, Postlagernd, Postamt 2, Bad Reichenhall, Bay. (13b), no visām 4 Austrijas joslām un citām valstīm — Kārlim Medniekam: Müllner Hauptstr. 31, Salzburg, Oesterreich. 1754

„Latviešu Vēstneša" izdevējs un atbildīgais redaktors — Publisher and Editor-in-Chief: Viktors Baltkājis. Redakcijas kollēģija: Aleksandrs Balodis, Viktors Baltkājis un Arturs Tilmanis. Redakcijas adrese: „Latviešu Vēstnesis" (Latvian News Bulletin), Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b).

„Latviešu Vēstneša" 2 mēnešu abonements ar piesūtīšanu maksā 8 markas, pusgada abonements — 20 marku. Atsevišķa numura cena 50 feniņu. Tuvinieku meklēšanas sludinājumi, publicējot vienreizēji, 3 markas un sludinājuma atkārtojums vēl 2 markas par meklējamo personu. Pārējie sludinājumi 2 markas par rindu. Pustreknā salikumā 50 proc. dārgāk. Precību sludinājumus nepieņem. Abonementu un sludinājumu maksājumi „Latviešu Vēstnesim" no amerikāņu okupācijas joslas piesūtāmi ar pasta pārvedumu pēc adreses: „Latviešu Vēstnesis", Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b); no angļu joslas iemaksas piesūtāmas vai nu ierakstītās vēstulēs tieši izdevniecībai Dillingenā vai arī ar pasta naudas pārvedumu Lidijai Dravniecei, Latvian Camp „Frische Quelle", Hiddesen bei Detmold, Lippe (21), atsevišķi par to paziņojot izdevniecībai; no franču joslas iemaksas sūtāmas ierakstītās vēstulēs tieši izdevniecībai. Abonementi atjaunojami 2 nedēlas pirms to izbeigšanās. Maksājumus var nokārtot arī „Latviešu Vēstneša" pārstāvjiem, kuru vārdi un adreses publicēti laikrakstā. Par laikraksta savlaicīgu nesaņemšanu vai abonementa pārtraukšanu technisku iemeslu dēl izdevniecība atbildību neuzņemas. Neizlietotos manuskriptus autoriem nosūta atpakaļ, ja pielikta klāt sev pašam adresēta, ar vajadzīgām pastmarkām apmaksāta aploksne.

„Latviešu Vēstneša" pelņas tīro atlikumu izlieto latviešu bēgļu un karavīru aprūpes vajadzībām.

Printed by Manz, Dillingen. — 11.000